

NC CONSULTING

Pénzügyi és Üzleti Tanácsadó Kft.

Jelentés

az Oroszlányi Környezetgazdálkodási Nonprofit

**Zártkörűen Működő Részvénytársaság gazdasági, pénzügyi és
nyereségtermelési képességének elemzéséről**

Budapest, 2014. március 28.

Tartalomjegyzék

Preambulum	4
1. Általános cégjogi információk.....	7
1.1. A Társaság bejegyzett adatai	7
1.2. A Társaság leányvállalatai	9
1.2.1. A BAKONYSZOLG Kft.	9
1.2.2. A VARIKONT Kft.	11
1.3. A Társaság alaptőkéje	12
1.4. Részvényesi struktúra	13
1.5. A Társaság nonprofit jellege	14
1.6. Döntéshozatal	15
1.7. Igazgatóság, vezérigazgató	16
1.8. Felügyelő Bizottság	17
1.9. Könyvvizsgáló.....	17
1.10. A Társaság cégjegyzése	18
2. A jogszabályi környezet megváltozása.....	19
2.1. A hulladéktörvény	19
2.2. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység minősítéséről szóló törvény	21
2.3. A közszolgáltató kiválasztásáról és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződésről szóló kormányrendelet	22
2.4. A hulladékgazdálkodási tevékenység ellátásának felelőssége	22
3. A működési szabályoknak való megfelelés	23
3.1. A működési engedélyek megléte	23
3.2. Közszolgáltatási szerződés megkötése	24
3.3. A közszolgáltatási szerződés.....	25
3.4. Az Oroszlányi hulladéklerakó megépítése	26
3.5. A Leányvállalat működési engedélyeinek megléte	27
3.6. A szilárdhulladék-gazdálkodási feladatok felelősségének átengedése	27
4. Perek, eljárások.....	31
5. A Társaság vagyoni szerkezete és forrásai	32
5.1. Befektetett eszközök.....	32
5.2. Saját tőke alakulása.....	36

5.3. Egyéb hosszú távú források	37
5.4. Céltartalékok.....	37
5.5. A Bakonyszolg Kft. befektetett eszközei és saját tőkéje.....	38
6. A Társaság likviditása.....	40
6.1. A forgóeszközök értékelése.....	40
6.2. A kötelezettségek értékelése	48
6.3. A Társaság készpénztermelő képessége, likviditási helyzete .	52
6.4. A Bakonyszolg Kft. likviditási helyzete	56
7. A Társaság eredményének alakulása.....	57
8. Eredményterv a 2014-2017 évekre	72
9. A Társulás kezelése.....	76
10. Intézkedési terv	79
11. Összefoglaló	81

Preambulum

Az Oroszlányi Környezetgazdálkodási Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: „**Társaság**” vagy „**OKÖ**”) Oroszlány Város Önkormányzatának meghatározó többségű tulajdonában áll, a város tulajdoni aránya 83%. A Társaság dolgozói alapítványa 17% tulajdonrészrel bír, tulajdonos további két magánszemély egy-egy részvénnel. A Társaság korábban német többségi tulajdonos irányítása alatt állt, Remondis Oroszlány Környezetvédelmi és Szolgáltató Zrt. néven. Az Önkormányzat 2013 augusztusában vásárolta ki a német tagot és vált a Társaság többségi tulajdonosává. A kivásárlásra 576 Mft összegben támogatással került sor, amelyre a Kormány a 1498/2013. (VII.29.), illetve a 1504/2013. (VII.31.) számú határozatával biztosította a pénzügyi forrást. A határozat szerint a támogatást legkésőbb 2013. december 2-ig elszámolási kötelezettséggel lehetett igénybe venni, a vételár visszafizetésére azonban nem került sor, a Kormány 1968/2013. (XII. 17.) számú határozata 7. pontja a támogatást visszatérítési kötelezettség nélkül állapította meg.

A tulajdonos felkérésére **Oroszlány Város Önkormányzata** (a továbbiakban, ebben a minőségében: **Megbízó**) megbízta az **NC Consulting Kft.-t** (a továbbiakban: **Megbízott** vagy **Szakértő**) a Társaság üzleti, gazdasági adatainak átvilágításával, a gazdasági folyamatok értékelésével, majd az átvilágítás eredményeinek a felhasználásával olyan javaslatok összeállításával, amely javaslatok célja, hogy a Társaság nyereséges tevékenységét minél rövidebb időtávon belül megteremtse. A megbízás keretében értékelni kellett a **Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás** (a továbbiakban **Társulás**) részére átengedett önkormányzati jogosítványok helyzetét, valamint meg kellett állapítani a Társaság a következő évekre prognosztizálható eredményalakulását.

A Társaság elsődleges tevékenysége szilárd (nem veszélyes) hulladék gyűjtése és kezelése, másodlagosan Oroszlány Város zöldterületének kezelése és az utak fenntartása. A hulladékkezelést Oroszlányban, Tatán és tizenhárom kisebb

településen látja el, a zöldterület- és útkezelést Oroszlány Város megbízásából végzi, kisebb mértékben kilép a piacra más megbízások szerzése érdekében. A Társaság egyik leányvállalata a **„BAKONY” Vállalkozási és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (a továbbiakban: **Leányvállalat**) kizárólag szilárd hulladékot gyűjt és kezel tizenhárom kisebb községben. Itt a Társaság tulajdonosi részesedése 2.660 eFt, amely 49,7%-os tulajdoni arányt testesít meg.

A Társaság és Leányvállalata a hulladék elhelyezésére az oroszlányi hulladéklerakót használta, amely azonban megtelt, a hulladék elhelyezése gyakorlatilag 2014. január 31-én megszűnt.

A felkérésre 2013 novemberében került sor. A megbízást a Megbízó a következő motivációkkal adta ki. A Társaságot az átvételt követően indokolt átvilágítani, hogy a belső folyamatok és azok ésszerűsége megfelel-e a költségtakarékos üzletvitel követelményének, a várható veszteségek miatt a magántulajdonban tartás azzal a veszéllyel fenyegetett, hogy a katasztrófavédelem kell, hogy beavatkozzon. Nem volt meg a hulladékkezelő bővítésének az engedélye, hiányzott a hatóság minősítése, amely nélkülözhetetlen a közszolgáltatás végzéséhez. A hulladéklerakó bővítésére bankhitelből kerülhet sor, amelyre Oroszlány Városnak készfizető kezességet kell biztosítania, így feltétlenül indokolt a Társaság szervezettségének, pénzügyi és nyereségtermelő képességének elemzése.

A megbízás kiadását követően azonnal felvettük a kapcsolatot a Társasággal, megküldtük az adatlistát, megszerveztük az első helyszíni üzemlátogatást, de az adatszolgáltatás folyamata akadozott. Ennek oka, hogy a Társaság más lényeges feladataira való koncentrációja miatt nem tudott rendelkezésre állni, de erről Megbízót tájékoztatta, azt Megbízó tudomásul vette. Az említett kiemelt feladat a szolgáltatási jogviszonyok megújítása, a szemétklerakó hulladéktelep kibővítése engedélyének beszerzése volt, amely érveket tudomásul kellett vennünk.

A novemberi időpontban a folyó év utolsó lezárt főkönyvi kivonata 2013. július 31. fordulónapra szólt, a megbízási szerződés alapján a megkért anyagok majdnem teljes körű átadására 2014 januárjában került sor. A januári konzultáción a Társasággal abban állapodtunk meg, hogy a kéthónapos adatszolgáltatási késedelem miatt, a folyó évet a szeptemberi főkönyvi zárlat megkérése alapján elemezzük. A 2013. szeptember 30-i főkönyvi kivonatot a Társaság 2014. január 31-

én adta át, így ez a nap lett az átvilágítás kezdő időpontja. A Társaság a késedelmén kívül közreműködött az átvilágítás elvégzésében. A konzultációk területén megfelelő együttműködést tapasztaltunk, a Társaság a megkért adatokat szolgáltatotta.

Az elemzés vezetői interjúkon, a vállalati pénzügyi-főkönyvi adatok, a kontrolling adatok és a lényeges szerződések értékelésén, vizsgálatán alapult, de kitekintést tettünk a tevékenység törvényi jellemzőire is.

Megbízási szerződésünk szerint nem folytattunk pénzügyi-, jogi auditot, nem végeztük el a szolgáltatott adatok kontrollját (ugyanakkor egyes kiemelt költségelemeket tételesen ellenőriztünk). Ezen ok miatt a potenciális hibás adatszolgáltatásból származó esetleges téves következtetésekért, javaslatokért csak korlátozott felelősséget vállalhatunk. Ugyanakkor rögzítjük, meggyőződésünk szerint a Társaság vezetése az átvilágításban a szükséges módon közreműködött, adatot, tény, iratot nem hallgatott el, így az átvilágítás megalapozott tényekre, adatokra épült. A késedelmes adatszolgáltatás az értékelés megalapozottságát, helyességét nem érintette.

Jelen dokumentációban összefoglaljuk az NC Consulting szakértői által tett megállapításokat és javaslatokat. Az átfogó jelentésünket a szerződésben vállalt határidőig megküldtük Megbízó részére.

2014. március 4-én Megbízó a kompetens hivatalnokok, a Társaság választott igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjai, valamint a Társaság vezetőinek a részvételével konzultációt tartott a jelentés tartalmáról és kisebb kiegészítéseket kért. Megbízó kérésének megfelelően a jelentést március végéig lezártuk, majd ismételt benyújtottuk.

1. Általános cégjogi információk

1.1. A Társaság bejegyzett adatai

A Társaság bejegyzett adatai a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálatától útján lehívott 2014. február 07. napján hatályos adatokat tartalmazó cégkivonata, valamint a vezérigazgató megbízásának későbbi módosítása alapján a következők:

A Társaság neve:	Oroszlányi Környezetgazdálkodási Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság
Rövidített elnevezés:	Oroszlányi Környezetgazdálkodási Nonprofit Zrt.
Jogi forma:	zártkörűen működő részvénytársaság
Székhely:	HU-2840 Oroszlány, Tancsics M. u. 59.
Cégjegyzékszám:	Cg.11-10-001382
Társaság időtartama:	Határozatlan
A létesítő okirat kelte:	1991. július 18.
Jegyzett tőke:	125.290.000 Ft
Főtevékenység:	Nem veszélyes hulladék gyűjtése (TEÁOR 3811'08)
Ügyvezetés típusa:	igazgatóság
Képviselőre jogosultak:	Dr. Holecz Csilla <ul style="list-style-type: none">– anyja neve: Koller Margit– születési ideje: 1978. július 9.– tisztsége: igazgatósági tag (vezető tisztségviselő)– képviselő módja: együttes– jogviszony kezdete: 2013. augusztus 30.– jogviszony vége: 2016. május 31. Kormosné dr. Kovács Katalin <ul style="list-style-type: none">– anyja neve: Treszkai Katalin– születési ideje: 1961. február 12.– tisztsége: igazgatósági tag (vezető tisztségviselő)

- képviselet módja: együttes
- jogviszony kezdete: 2013. augusztus 30.
- jogviszony vége: 2016. május 31.

Óvári László

- anyja neve: Ujj Erzsébet
- születési ideje: 1964. március 16.
- tisztsége: igazgatósági tag (vezető tisztségviselő)
- képviselet módja: önálló
- jogviszony kezdete: 2013. november 1.
- jogviszony vége: 2015. május 31.

Vezérigazgató:

Óvári László

Vezérigazgató

megbízatásának időtartama:

2013. augusztus 1. – 2015. május 31.

Felügyelő bizottság:

A Társaságnál háromtagú FB működik, tagjai:

- Papp Péter Attila (jogviszony vége: 2016. május 31.)
- Dr. Molnár Miléna (jogviszony vége: 2016. május 31.)
- Veilandics Béla József (jogviszony vége: 2016. május 31.)

A Társaság könyvvizsgálója:

Németh Erika

- anyja neve: Sztrapon Mária
- lakcím: HU-2840, Illyés Gyula u. 8.

A könyvvizsgáló

megbízatásának időtartama:

2013. november 1. napjától 2016. május 31-ig

Bankszámlavezető

pénzintézetek:

Raiffeisen Bank Zrt. (1 db számla)

OTP Bank Nyrt. (1 db számla)

Statisztikai számjel:

1057688-3811-573-11

Adószám:

10597688-2-11

Jogelőd társaság:

Oroszlányi Városgazdálkodási Vállalat

A Társaságnál foglalkoztatottak létszáma 2014. február 7. napján 76 fő.

1.2. A Társaság leányvállalatai

A Társaság tulajdonosi részesedéssel rendelkezik két gazdasági társaságban is, a „Bakony” Vállalkozási és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaságban, továbbá a Varikont Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaságban.

Tekintettel arra, hogy a VARIKONT Kft. alapítása a vizsgálati időszak lezárása után történt, így azt részleteiben nem vizsgáltuk, de a Társaság főbb adatait az alábbiakban bemutatjuk.

1.2.1. A BAKONYSZOLG Kft.

A Társaság neve:	„Bakony” Vállalkozási és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság
Rövidített elnevezés:	BAKONYSZOLG Kft.
Jogi forma:	korlátolt felelősségű társaság
Székhely:	HU-2884 Bakonyszombathely, Angella major
Cégjegyzékszám:	Cg.11-09-000091
Társaság időtartama:	Határozatlan
A létesítő okirat kelte:	1989. november 28.
Jegyzett tőke:	5.350.000 Ft
Főtevékenység:	Nem veszélyes hulladék gyűjtése (TEÁOR 3811'08)
Képviselőre jogosultak:	Vithalm Norbert Antal <ul style="list-style-type: none">– anyja neve: Véninger Éva– születési ideje: 1983. május 11.– tisztsége: ügyvezető (vezető tisztségviselő)– képviselő módja: önálló– jogviszony kezdete: 2012. január 1.
A Társaság könyvvizsgálója:	ASC Adószakértő és Pénzügyi-Gazdasági Tanácsadó Kft. <p>A könyvvizsgálatért személyében is felelős személy adatai: Stamler Jánosné</p>

A könyvvizsgáló megbízatásának időtartama:	2013. május 30. napjától 2014. május 31-ig
Bankszámlavezető pénzügyintézetek:	Kereskedelmi és Hitelbank Zrt. (1 db számla) TAKSZÖV Bakonyvidéke (1 db számla) Raiffeisen Bank Zrt. (1 db számla)
Statisztikai számjel:	10309685-3811-113-11
Adószám:	10309685-2-11
Tagok adatai	<ul style="list-style-type: none">– Remondis Oroszlány Környezetvédelmi és Szolgáltató Zrt. (a névváltozás még nem került átvezetésre)– Kerékteleki Község Önkormányzata– Bakonyszombathely Község Önkormányzata– Bakonybánk Község Önkormányzata– Réde Község Önkormányzata– Bársonyos Község Önkormányzata

A BAKONYSZOLG Kft. tulajdonosi szerkezete

A társaság hat tag tulajdonban áll, a következő tulajdonosi részesedés szerint.

Tag	Tulajdonosi részesedés (Ft)	Szavazati jog
Bakonybánk Község Önk.	460.000	45
Bakonyszombathely	580.000	57
Bársonyos Község Önk.	470.000	46
Réde Község Önk.	680.000	67
Kerékteleki Község Önk.	500.000	49
OKÖ Zrt.	2.660.000	271
Együttesen	5.350.000	535

A BAKONYSZOLG Kft. Társasági Szerződésének jellemzői

A Társasági Szerződés követi a Gt. előírásait, a következő egyedi szabályokkal. A tagok pótbefizetés szolgáltatására kötelezhető, de a befizetés nem lehet a törzsbetét 20%-ánál magasabb. A részesedés bármely tag részére szabadon átruházható. A szavazati jogok kismértékben a legnagyobb tag javára eltérítettek. Az OKÖ Zrt tulajdoni aránya 49,72 %, de a szavazati joga 50,65 %, a többségi (irányítási) jog tehát adott. A szavazati jogok a Gt. kógens szabályaihoz igazodnak, a következő lényeges eltérésekkel. Egyhangú határozat kell a tagok kötelezettségeinek a növeléséhez, a társasági szerződés módosításához, a társaság megszüntetéséhez. Az ügyvezető visszahívásához 2/3-os többségre van szükség. Az ügyvezető megbízása határozatlan idejű. A társaság könyvvizsgálót alkalmaz.

1.2.2. A VARIKONT Kft.

A Társaság neve:	VARIKONT Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság
Rövidített elnevezés:	VARIKONT Kft.
Jogi forma:	egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság
Székhely:	HU-2840 Oroszlány, Táncsics M. u. 59.
Cégjegyzékszám:	Cg.11-09-022244
Társaság időtartama:	Határozatlan
A létesítő okirat kelte:	2013. október 31.
Jegyzett tőke:	3.000.000 Ft
Főtevékenység:	Nem veszélyes hulladék gyűjtése (TEÁOR 3811'08)
Képviselőre jogosultak:	Kisegyházi Sándorné <ul style="list-style-type: none">– anyja neve: Goór Magdolna– születési ideje: 1971. május 2.– tisztsége: ügyvezető (vezető tisztségviselő)– képviselő módja: önálló– jogviszony kezdete: 2013. november 1.

- jogviszony vége: 2016. május 31.

A Társaság könyvvizsgálója: **Németh Erika**

- anyja neve: Sztrapon Mária
- lakcím: HU-2840, Illyés Gyula u. 8.

A könyvvizsgáló megbízatásának időtartama: 2013. november 1. napjától 2016. május 31-ig

Bankszámlavezető pénzügyintézetek: Raiffeisen Bank Zrt. (1 db számla)

Statisztikai számjel: 24766780-3811-113-11

Adószám: 24766780-2-11

Tag adatai Oroszlányi Környezetgazdálkodási Zrt.

A VARIKONT Kft. alapító okirata a Gt. előírásaival összhangban áll. Alapító teljesítette a pénzbeli hozzájárulás 100%-át, a tag jogait és a társaság vagyonából őt megillető hányadot az üzletrész testesíti meg. Az egyszemélyes társaság a saját üzletrészét nem szerezheti meg, a Gt. szerint a taggyűlés hatáskörébe tartozó kérdésekben az alapító határozattal dönt. Felügyelő bizottság nem működik a társaságnál, a könyvvizsgáló 2016. május 31. napjáig Németh Erika EV.

1.3. A Társaság alaptőkéje

Az OKÖ 12.529 db, egyenként 10.000 Ft névértékű törzsrészcímmel rendelkezik, a közgyűlés egyszerű szavazati többséggel hozott határozatával a Gt.-ben foglalt más fajta részvények kibocsátását is elhatározhatja.

A Társaság alaptőkéjének összetétele

Hozzájárulás típusa	Hozzájárulás mértéke (Ft)
Vagyoni hozzájárulás	50.293.000
Nem vagyoni hozzájárulás	74.997.000
<hr/>	
Mindösszesen	125.290.000

1.4. Részvényesi struktúra

A részvényesek csoportjait a Társaság 2013. október 31. napján elfogadott módosításokkal hatályos Alapszabálya alapján az alábbi táblázatban mutatjuk be.

A Társaság részvényesi összetétele

Tulajdonos	Részvények száma (db)	Részesedés névértéke (Ft)	Részesedés mértéke (%)
Oroszlány Város Önkormányzata	10.403	104.030.000	83,03
Oroszlányi Városgazdálkodási Vállalat	2.124	21.240.000	16,95
Dolgozói Alapítvány			
Hartmann Mátyás	1	10.000	0,01
Bende Péter	1	10.000	0,01
<hr/>			
Összesen	12.529	125.290.000	100

A részvényesi struktúra alapján a Társaság irányítási joggal rendelkező, többségi tulajdonosa Oroszlány Város Önkormányzata.

A törzsrészcvény teljes körű szavazati jog gyakorlására jogosít, a részvényeket – az értékpapírokra vonatkozó jogszabályi előírások betartásával – nyomdai úton kell előállítani a Gt. 198-201. §-ában foglaltaknak megfelelően. A részvények átruházása a Gt. 179. §-ában meghatározottak szerint, forgatmány útján történik. A részvény átruházása a részvénytársasággal szemben akkor hatályos, ezáltal a részvényes csak akkor gyakorolhatja részvényesi jogait a részvénytársasággal szemben, ha a részvényest a részvénykönyvbe bejegyezték.

A részvénytársaság jogosult a részvényeket összevont címletekben is kiállítani, amelyeket a részvényes kérésére és költségére a Társaság megbonthat.

A Társaság cégkivonata alapján a részvény átruházását az alapító okirat nem korlátozza.

1.5. A Társaság nonprofit jellege

A nem jövedelemszerzésre irányuló közös gazdasági tevékenység folytatására alapított társaságok a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény rendelkezései szerint üzletszerű gazdasági tevékenységet csak kiegészítő jelleggel folytathatnak, a társaság tevékenységéből származó nyereség a tagok (részvényesek) között nem osztható fel, az a gazdasági társaság vagyont gyarapítja.

A törvény előírásaival összhangban rendelkezik a Társaság Alapszabálya az eredmény felosztására vonatkozóan:

„A Társaság gazdálkodása során elért eredményét a tagok nem osztják fel, az a Társaság vagyont gyarapítja, azt a Társaság köteles teljes egészében az Alapszabályban meghatározott tevékenységekre fordítani.”

1.6. Döntéshozatal

A Társaság 2013. október 31. napján egységes szerkezetbe foglalt Alapszabályának rendelkezései alapján a Társaság legfőbb szerve a közgyűlés, amely a részvényesek összességéből áll. A rendes közgyűlést minden évben, az üzleti év végétől számított 150 napon belüli időpontra az Igazgatóságnak kell összehívnia. Az Alapszabály rendelkezik a rendes közgyűlés, illetve a rendkívüli közgyűlés összehívását indukáló tárgyokról.

A Társaság Alapszabálya meghatározza azokat a tárgyköröket, amelyek a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartoznak. A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény kötelező előírásait a Társaság Alapszabálya is megjeleníti (pl. alapszabály megállapítása, módosítása; az igazgatósági jogokat gyakorló vezérigazgató, a felügyelő bizottság tagjainak, a könyvvizsgálónak a megválasztása, visszahívása, valamint díjazásuk megállapítása; alaptőke felemeléséről, leszállításáról való döntés; stb.). A közgyűlés kizárólagos hatáskörébe sorolja továbbá a saját részvény megszerzését, a Társaság tevékenységi körébe tartozó feladatok ellátását biztosító ingó vagyontárgyak elidegenítését, megterhelését, megszerzését 5 MFt-os értékhatár felett, ugyanígy rendelkezik az ingatlanokra vonatkozóan értékhatártól függetlenül. Szabályozza az 1 MFt feletti hitelfelvételt; a kezesség-, illetve garanciavállalást értékhatártól függetlenül. A közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik továbbá a Társaság működését meghatározó szabályzatok elfogadása és jóváhagyása; szerződések megkötésére vonatkozóan is szerepelnek előírások (pl. a tárgyévben nettó 25 MFt -ot meghaladó értékű gazdasági ügyletek előzetes jóváhagyása, támogatási szerződések megkötése 200 eFt felett).

A közgyűlés határozatképes, ha azon a szavazásra jogosító részvények által megtestesített szavazatok több, mint a felét képviselő részvényes jelen van. A határozatképtelenség miatt megismételt közgyűlés az eredeti napirenden szereplő ügyekben a megjelentek számára, az általuk képviselt alaptőke nagyságára tekintet nélkül határozatképes. A nem határozatképes és a megismételt közgyűlés között legalább 3 napnak kell eltelnie, de ez az időtartam nem lehet hosszabb, mint 21 nap. A megismételt közgyűlés időpontja az eredeti meghívóban közölhető.

A minősített szótöbbséggel elfogadható kérdések esetében a 3/4-es szótöbbséget Oroszlány Város Önkormányzata cca. 83%-os tulajdonrészével egyedül birtokolja.

1.7. Igazgatóság, vezérigazgató

A Társaság ügyvezető szerve a 3 tagból álló Igazgatóság, tagjait a közgyűlés választja meg maximum 5 éves időtartamra, a tagok a mandátum lejártá után újraválaszthatók. Az Igazgatóság tagjai közül szavazattöbbséggel elnököt választ. Az Igazgatóság ülése akkor határozatképes, ha tagjainak legalább 2/3-a jelen van, szavazatait egyszerű szótöbbséggel hozza.

Az Alapszabály az Igazgatóság hatáskörébe rendeli többek között a közgyűlés előkészítését, összehívását; a Társaság képviseletét és ügyeinek jogszabályok, Alapszabály, közgyűlési határozatok és SZMSZ-nek megfelelő intézését. Az Igazgatóság gondoskodik a számviteli törvény szerinti beszámoló, mérleg elkészítéséről és javaslatot tesz az eredmény felosztására; vezeti a részvénykönyvet. Az Igazgatóság előzetes jóváhagyása szükséges a tárgyévben nettó 5 M és 25 MFt közé eső értékű gazdasági ügyek megkötéséhez. Dönt mindazon, a Társaság vagyonát érintő elidegenítési, megterhelési és beszerzési kérdésben, amely értékhatáránál fogva nem tartozik a közgyűlés hatáskörébe.

A Társaság vezérigazgatóját Oroszlány Város Önkormányzatának javaslata alapján a közgyűlés választja meg maximum 5 éves időtartamra, mandátumának lejártá után újraválasztható, a vezérigazgató felett ezen feladatkörében a munkáltatói jogokat Oroszlány Város Önkormányzata részvényes képviselője gyakorolja. A Társaság vezérigazgatója Óvári László, akinek megbízása eredetileg 2014. január 31. napjával lejárt volna, de a Közgyűlés a mandátumot 2015. május 31-ig meghosszabbította.

A vezérigazgató hatáskörébe tartozik mindazon ügy ellátása, amelyek nincsenek a közgyűlés, vagy az Igazgatóság kizárólagos hatáskörébe utalva, ezen belül irányítja és ellenőrzi a Társaság működését, napi munkáját az Alapszabály rendelkezéseinek, a Közgyűlés utasításainak, illetőleg az Igazgatóság döntéseinek

megfelelően. A Társaság munkavállalói felett a vezérigazgató gyakorolja a munkáltatói jogokat. A Társaság Alapszabálya szigorúan szabályozza a vezérigazgató tisztséggel összeférhetetlen tevékenységek körét.

1.8. Felügyelő Bizottság

A Társaságnál 3 tagú Felügyelő Bizottság működik, tagjait a közgyűlés választja legfeljebb 5 évre. Az FB ellenőrzi a Társaság ügyvezetését, jogában áll az igazgatósági jogokat gyakorló vezérigazgatótól, a Társaság dolgozóitól jelentést vagy felvilágosítást kérni, a Társaság könyveit, bankszámláját, iratait és pénztárát bármikor átvizsgálni, vagy szakértővel a Társaság költségére megvizsgáltatni.

A Felügyelő Bizottság döntéseit egyszerű szótöbbséggel hozza, szavazategyenlőség esetén a javaslat elutasítottnak tekintendő. A Felügyelő Bizottság határozatképes, ha mindhárom tagja jelen van az ülésen.

1.9. Könyvvizsgáló

A Társaság közgyűlése könyvvizsgálót választ a Társaság számviteli törvény szerinti könyvvizsgálatának elvégzésére, beszámolója valódiságának és jogszabályoknak való megfelelése ellenőrzésére, illetve annak megállapítására, hogy a beszámoló megbízható és valós képet ad-e a Társaság vagyoni és pénzügyi helyzetéről, működésének eredményéről. Az Alapszabály rendelkezései alapján a könyvvizsgáló feladatai gyakorlására vonatkozóan a Gt. rendelkezései az irányadók.

1.10. A Társaság cégjegyzése

Az Igazgatóság mint a Társaság ügyvezető szerve képviseli a Társaságot harmadik személyekkel szemben, a bíróságok és más hatóságok előtt. A Társaság cégjegyzésére jogosultak:

- a vezérigazgató önállóan;
- az Igazgatóság tagjai közül ketten együttesen;
- az Igazgatóság által aláírási joggal felruházott két társasági alkalmazott együttesen.

A Társaság cégjegyzése akként történik, hogy a cég jegyzésére jogosult személy, vagy személyek a Társaság előírt, előnyomott, nyomtatott, vagy előbélyezett cégneve alá írják a nevüket.

2. A jogszabályi környezet megváltozása

Az elmúlt két évben a jogszabályi környezet gyökeresen megváltozott, új törvény született az önkormányzatokról (2011. évi CLXXXIX. törvény – Magyarország helyi önkormányzatairól), a hulladékgazdálkodásról, amely törvényeket több további jogszabály követett.

2.1. A hulladéktörvény

Az Országgyűlés 2012 novemberében új hulladéktörvényt fogadott el (2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról, a továbbiakban: **Ht.**). A törvény a Társaság működése szempontjából lényeges rendelkezéseit az alábbiakban mutatjuk be.

A törvény kiterjed a hulladékgazdálkodásra, a hulladékgazdálkodási létesítmények kezelésére. A hulladékgazdálkodás közszolgáltatás, amelyet kizárólag olyan hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenységre jogosított szervezet láthat el, amely a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység minősítéséről szóló törvény (lásd következő fejezet) szerint minősített szervezet. A törvény előírja a költséghatékony hulladékgazdálkodási közszolgáltatás biztosításának elvét (úgy kell a közszolgáltatást ellátni, hogy az a legkisebb mértékben tegye szükségessé a szolgáltatási díj emelését, és a hulladékártalmatlanítás díja ne eredményezze a lakosságra történő díjathárítást), valamint megfogalmazza a keresztfinanszírozás tilalmát (a közszolgáltatás díja tegye lehetővé a tevékenység ésszerű nyereség melletti elvégzését, de nem teheti lehetővé más, a közszolgáltatáson kívüli tevékenység elismerését). A törvény 3. § (1) bekezdés g) pontja tartalmazza a költséghatékonyság biztosításának elvét, a h) pontja a keresztfinanszírozás tilalmát, azzal, hogy a (2) bekezdés rögzíti a g) alpont primátusát. Ide kapcsolódnak a törvény 21. fejezetének szabályai, miszerint a díjnak a költséghatékony hulladékgazdálkodási közszolgáltatásra, a közszolgáltatás hatékonyságának javítására, a kapacitások hatékony igénybevételére, a közszolgáltatás minőségének folyamatos javítására, valamint a környezetterhelés csökkentésére kell ösztönöznie.

A települési önkormányzat a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátását közszolgáltatóval kötött szerződés útján biztosítja. A közszolgáltatásra

közbeszerzési eljárást kell lefolytatni. Szerződni csak OHÜ által kiállított minősítő okirattal ellátott gazdasági szereplővel lehet. A közszolgáltatási szerződés legfeljebb 10 évre köthető. A települési önkormányzatok a hulladékgazdálkodási feladatok ellátása érdekében társulhatnak. A társulás feltételeiről, tartalmáról az önkormányzatok társulási megállapodásban állapodnak meg.

A közszolgáltatás ellenében az igénybevevők díjat fizetnek a díj megállapításáért felelős miniszter rendeletében foglaltak szerint, a díjat a Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal javaslatára alkotja meg a miniszter. A Hivatal a díj érvényesülését ellenőrizheti, megtilthatja az eltérő díjak alkalmazását, kötelezhet a jogellenesen felvett díjak visszatérítésére, bírságot vethet ki. A Hivatal határozatát bíróság nem változtathatja meg. A közszolgáltatók a Hivatal díjfelügyeleti tevékenységéért felügyeleti díjat fizetnek. (A felügyeleti díj egyenlő az önkormányzat lakosainak száma x 100.) A 2013. második félévére és a 2014-es évre vonatkozó díjat a törvény meghatározta, a miniszteri ármeghatározás 2015-től indul meg.

A közszolgáltató a hulladékgazdálkodási közszolgáltatáson kívül egyéb hulladékgazdálkodási engedélyhez, illetve nyilvántartásba vételhez kötött tevékenységet nem végezhet. A Társaság és a Leányvállalata ilyen tevékenységet a konténeres szemétszállítás esetén ellát, ezért e tevékenységeket a Társaságtól, illetve a Leányvállalattól ki kell szervezni. A Ht. nem tiltja az Oroszlánnyal kötött városi feladatok ellátását, de a keresztfinanszírozás törvényi tilalma fennáll, ennek betartását a Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal ellenőrizheti. A közszolgáltató az egyes tevékenységekre vonatkozóan olyan nyilvántartást kell vezetnie, amely biztosítja az egyes tevékenységek átláthatóságát, valamint kizárja a keresztfinanszírozást.

A törvény a közszolgáltatás díja hátralékát adók módjára behajtható köztartozásnak minősíti. A hátralékokat a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hajtja be a törvény által megadott eljárás szerint.

A hulladékkezelő üzemeltetője köteles céltartalékot képezni a létesítmény rekultivációjához, ehhez a tárgyévet követő év május 31-ig becslést kell összeállítani és megküldeni a környezetvédelmi hatósághoz. Azt is igazolni kell, hogy a céltartalék pénzben is rendelkezésre áll. Az előző szabály szerint a

Társaság mai céltartalékának módosítását is a környezetvédelmi hatósághoz kell benyújtani.

A hulladékgazdálkodási engedély legfeljebb 5 évre adható. Engedélyt csak az kaphat, ahol az állam, az önkormányzat vagy azok társulása a szavazatok többségével tulajdoni hányada alapján rendelkezik.

Az átmeneti rendelkezések között a 91. § a 2013-as és a 2014-es díjakat meghatározza. A természetes személy hulladékkezelési díja 2013. július 1-jétől nem haladhatja meg a 2012. április 14. napján alkalmazott díj legfeljebb 4,2%-kal megemelt összegének 90%-át. Ha azonban a díj legalább 10%-kal nem alacsonyabb, mint a 2013. június 30-án alkalmazott díj, akkor a 2013. július 1-je után fizetendő díjat legalább 10%-kal csökkenteni kell.

A törvény megállapítja a hulladéklerakási járulékot, amelyet a szolgáltatási díjban elismertetni nem lehet. A díj mértéke a lakossági szemét után 2013-ban 3.000 Ft/t, 2014-ben 6.000 Ft/t, 2015-ben 9.000 Ft/t, majd azt követően 12.000 Ft/t.

2.2. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység minősítéséről szóló törvény

A 2013. évi CXXV. törvény a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység minősítéséről 2013. július 4-én lett kihirdetve és a kihirdetést követő 8. napon lépett életbe. A hulladékkezelési közszolgáltatási engedéllyel rendelkező szervezet kérheti, hogy az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság a kérelmezőt minősítési osztályba sorolja. A minősítés 36 hónapra, vagy ha a közszolgáltatási engedély rövidebb időtávra szól, annak határidejéig szól. Három minősítési alaposztály (A, B és C osztályok) és azon belül további három besorolási alosztály (I, II és III) lett meghatározva. A Társaság a kérelmét C/I, a Leányvállalat a B/I minősítésre kérte meg.

2.3. A közszolgáltató kiválasztásáról és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződésről szóló kormányrendelet

A 317/2013. (VIII.28.) Korm. rendelet a közszolgáltató kiválasztásáról és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződésről a kihirdetést követő 8. napon lépett életbe. A közszolgáltató kiválasztásáról szóló pályázatot a települési önkormányzat (vagy az önkormányzatok társulása) írja ki a rendeletben meghatározott szabályok szerint. A rendeletből két fontos feltételt emelünk ki.

A közbeszerzési eljárás nyertesének rendelkeznie kell a közszolgáltatás ellátásához szükséges hatósági engedéllyel (ezzel a Társaság és a Leányvállalat is rendelkezik), megfelelő járműparkkal (ez is rendelkezésre áll), a közszolgáltatás körébe tartozó hulladék kezelésére meghatározott helyek és létesítmények igénybevételeivel. Az oroszlanói hulladéktelep a kapacitások kimerülése után már nem áll rendelkezésre, ezért ezen előírás miatt az ellátott települések kommunális szemetét fogadó helyet ki kellett jelölni, annak igénybe vételét igazolni kell. A törvény a hulladékkezelő mű tulajdonát nem rendeli el, elegendő a hulladékkezelő mű tulajdonosának, üzemeltetőjének nyilatkozata a hulladék befogadásáról.

Az 1.§ (5) bekezdése alapján az ajánlatkérő előírja, hogy a közös ajánlattevők jelöljék meg maguk közül azt a szervezetet, amelyet – nyertességük esetén – az ajánlatkérő közszolgáltatónak minősít.

2.4. A hulladékgazdálkodási tevékenység ellátásának felelőssége

A 2011. évi CLXXXIX törvény Magyarország helyi önkormányzatairól a helyi önkormányzat feladatává teszi a hulladékgazdálkodást. A törvény IV. fejezete alapján a helyi önkormányzat nevében és helyett az önkormányzatok társulásai láthatják el egyes tevékenységek feladatát. A társulás szabályai közül a társulásban való szavazathozatal rendjét a társuló tagok szabadon állapítják meg, de a minősített döntéshez az is kell, hogy a döntést elfogadja az általuk képviselt lakosságszám legalább fele.

3. A működési szabályoknak való megfelelés

3.1. A működési engedélyek megléte

A Társaság az Észak-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség határozata (6285-16/2010) alapján jogosult nem veszélyes hulladék előkezelésére, 1050 tonna hulladék mennyiségig. Az engedély meghatározza a szeméttelp tárgyi feltételeit (hídmérleg, bálázó gépek, targonca), ezeknek a feltételeknek a Társaság megfelelt. A határozat 2010. július 13-ára datált, az engedélyt ötévente kell felülvizsgáltatni. A határozatot 2012. április 17-én módosították (62-11/2012), a mennyiséget 1.800 tonnára növelték. Az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség a 14/4221-7/2009. számú határozatával a Társaság hulladék begyűjtésére vonatkozó engedélyét kiadta, az engedély 2014. szeptember 17-ig érvényes. Az Észak-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 7267-13/2011. számú határozatával a hulladék begyűjtését, az előző hatósági engedély feltételeivel ismételten kiadta, azzal, hogy az engedély az országos felügyelőség kiadott határozata szerint jár le, de a hatóság az engedélyt a határozat megnevezett megsértései esetén visszavonhatja.

A Ht. előírásai alapján a Társaságnak meg kellett kérnie a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység végzésére szóló engedélyét.

2013. november 14-én az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség a tevékenység végzési engedélyt kiadta (14/6873-11/2013), azzal, hogy a Társaság a Tatai Városgazda Nonprofit Kft.-vel mint bevont alvállalkozóval működik együtt. Így a tevékenység végzése kiterjed Oroszlányra, Tatára és 13 további településre. Az engedély 2018. november 20-ig érvényes.

A Társaság KÜJ száma: 100262696; KTJ száma: 100887777.

A Társaság a Ht. előírása szerint a minősítését megkérte, az OHÜ (Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség) a Társaságot a C/I minősítési osztályba sorolta be (a C/I minősítési osztály azt jelenti, hogy a kérelmező hulladékgazdálkodási közszolgáltatási engedéllyel rendelkezik, a kérelmező rendelkezik a szolgáltatás ellátásához szükséges járművekkel, rendelkezik

hulladékkezelő létesítménnyel). A kiadás időpontja 2014. január 29, lejárata 12 hónap.

Oroszlány Város jegyzője 2013. június 13-án a Társaság részére telepengedélyt adott ki.

A Társaság a nem veszélyes hulladék begyűjtésére, szállítására és előkezelésére a szükséges engedélyeket beszerezte, ezzel a tevékenység végzése folytatható.

3.2. Közzolgáltatási szerződés megkötése

A Társaság 2011. december 8-án 42 évre szóló Közzolgáltatási Szerződést kötött a Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulással. A szerződést egységes szerkezetben nyolc szolgáltató kötötte meg, illeszkedve a Társulás tagjainak földrajzi megosztásához. A 7. szolgáltató a Társaság, a 8. szolgáltató a Leányvállalat volt. A Ht. szabályait követve, a jogszabályi változásokra reagálva a szerződést a Megrendelő 2013. július 29-én hat hónapos felmondással felmondta. Ezt követően a Társulás közbeszerzést indított a hulladékgazdálkodási feladatok ellátására.

A közbeszerzési részvétel érdekében három közzolgáltató Konzorciumi Megállapodást kötött. A Megállapodás aláírására 2013. december 1-jén került sor. A Megállapodást „Vertikál-Oroszlány Hulladékgazdálkodási Együttműködés” megnevezéssel a Társaság, a VERTIKÁL Közzolgáltató Zrt. és a VERTIKÁL VKSZ Vagyonkezelő és Szolgáltató Zrt. kötötte meg. A VERTIKÁL Polgárdi környékének szolgáltatója, bevonására azért került sor, mert ő üzemelteti a Polgárdi Hulladéklerakót. Az oroszlányi hulladéklerakó engedélye 2015 júniusában járt volna le, de a nagyobb lerakási ütem miatt a lerakást a Társaság 2014. január 31-én gyakorlatilag befejezte. A konzorciumi megállapodás célja a közbeszerzésen való részvétel indulásának lehetősége volt, mert a közbeszerzési pályázat előírta a hulladéklerakó mű meglétét.

A Konzorcium vezetője a VERTIKÁL Zrt., aki felhatalmazást kapott a közbeszerzési pályázaton való indulásra. A közbeszerzési feltételek között szerepelt éves koncessziós díj fizetése, amely a közzolgáltatás ellátásából származó nettó árbevétel 1%-a. A felek ezt a kötelezettséget tudomásul vették. A

Polgárdi hulladéklerakót várhatóan 2014. február-szeptember időszakában veszi igénybe a Társaság, októbertől az oroszlányi hulladéklerakó lép be a modellbe.

A Társaság a konzorciumban 24,315%-os részvételi aránnyal rendelkezik, amelyben figyelembe vették a Leányvállalat alvállalkozói minőségben történő részvételét is. A VERTIKÁL Zrt.-hez három további szolgáltató kapcsolódik, a VERTIKÁL Vagyonkezelő a hulladéklerakót üzemelteti.

A közbeszerzést a pályázó konzorcium megnyerte, így a megállapodás célja teljesült. A Konzorciumi Megállapodásban a felek a várható kötelezettségekről, jogokról megállapodtak és minden fél érdeke elsősorban a hulladékgyűjtési közbeszerzés során aláírt megállapodás teljesítése.

3.3. A közszolgáltatási szerződés

A Konzorcium a közbeszerzési pályázatot egyedüli ajánlattevőként elnyerte, a Társulással 2014. január 24-én szerződést kötött. A szerződés határozott idejű, a törvényi lehetőség maximumára, 10 évre szól. A szerződésben a Közszolgáltató a VERTIKÁL Közszolgáltató Zrt., ő a szolgáltatási koncesszió jogosultja, és ő köteles a közszolgáltatási díjak beszedésére. A koncessziós díj az éves hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj 1%-a. A koncessziós díj a Társulás évi működési költségeit fedező díj, így abból felhalmozás és valamely közcélú beruházás nem valószínűsíthető. A Társaságot évente kb. 4 Mft koncessziós díj terheli.

A hulladékot kötelezően a polgárdi, a sárbogárdi vagy az adonyi hulladéklerakóban kell elhelyezni, de a szerződés 2014 második félévétől elfogadja az oroszlányi hulladéklerakót is. A Társaság és a Leányvállalata a polgárdi hulladéklerakót használja, ez azonban kb. 65 kilométerrel növeli a járművek napi futásteljesítményét, az ürítés idejét kb. 2,5-3 órával nyújtja meg.

A díjat a szerződés szerint a Vertikál Zrt. számlázza ki. A Társaság így a Vertikál Zrt. nevében állítja ki a számláit és egymással elszámol a kiszámlázott, illetve a befolyt díjakról. Ez a kötelező „kerülőút” minden felet korrekt együttműködésre kényszeríti, a szerződés 10 éves működése alatt. A szerződés hat hónap felmondási határidővel felmondható.

3.4. Az Oroszlányi hulladéklerakó megépítése

Az oroszlányi hulladéklerakó gyakorlatilag 2014. január 31-én megtelt. A hulladéklerakó rekultivációjára a Társaság céltartalékot képzett 134 MFt összegben, a céltartalék megképzéséhez tényleges pénztartalék is társul. A 2013. január 3-i belső vállalati becslés alapján a rekultiváció 134 MFt nettó értékből megvalósítható, a Társaság mai becslése szerint a rekultiváció 60-65 MFt-ból is kivitelezhető. (Nem tudunk megalapozott véleményt nyilvánítani a korábbi becslés helyességéről, de nem lehet elfelejteni, hogy a 2013. januári becslés még a német tulajdonos irányítása alatt történt). A rekultiváció ütemezhető, az első ütem várható pénzszükséglete 25-30 MFt, ez lehet a 2014. év feladata. Tekintettel arra, hogy a rekultivációra a korábban kalkulált értéknél alacsonyabb összeg is elegendő, így a céltartalék kb. fele felszabadítható, ez a Társaság eredményképzésére és a felhasználható pénztartalék összegére is visszahat. A céltartalék megképzésének a szabályait az Észak-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséghez kell benyújtani minden tárgyévet követő év május 31-ig. Itt kerülhet sor a céltartalék képzés módosítására. Ehhez azonban jelenleg még hiányzik a szükséges jogszabályi háttér.

Az Észak-Dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség 2014. január 10-én a 944-1/2014. számú határozatában jóváhagyta az oroszlányi hulladéklerakó bővítését. Az új telep 52.000 tonna/év hulladék lerakására lesz képes, befogadóképessége 270.000 tonna. A telep a határozat alapján öt évre, a Társaság becslése alapján 10 évre oldhatja meg a hulladékokat itt elhelyező önkormányzatok felelősségét. A lerakó kialakításának költségére tervezői költségbecslés áll rendelkezésre. A bekerülési összeg kb. nettó 203 MFt, amelyből kb. egyharmadnyi összeg a mai lerakó rekultivációjára elkülönített összeg felhasználásával fedezhető, ezen túlmenően kb. 150 MFt hitel felvételére kényszerül a Társaság. A hitelre vonatkozóan történtek egyeztetések az MFB-vel, aki önkormányzati kezességgel kész lehet a hitelfolyósításra. A bővítés időszükséglete kb. nyolc hónap, ezáltal kedvező esetben 2014 októberében a hulladéklerakó bővítése megvalósulhat.

3.5. A Leányvállalat működési engedélyeinek megléte

Az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség 14/6857-562013. iktatószámmon a Leányvállalat részére engedélyezte a hulladékszolgáltatási tevékenység végzését 13 település területén. Az engedély 2018. augusztus 30. napjáig hatályos. A Leánytársaság a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység engedélyét is megszerezte, az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység végzésére 2013. szeptember 4-én, 2018. augusztus 30. napjáig terjedően kiadta.

A Leányvállalat a minősítést beszerezte, az OHÜ Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság 2013. október 22-én B/I osztályba sorolta a vállalkozást (a B/I osztályba az sorolható, aki hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkezik, rendelkezésre áll a tevékenység végzéséhez szükséges járműpark, de nem áll rendelkezésére hulladékkezelő létesítmény).

A Leányvállalat KÜJ száma: 100490442; KTJ száma: 101438756.

3.6. A szilárdhulladék-gazdálkodási feladatok felelősségének átengedése

A Társaság a közszolgáltatást speciális jogi körülmények között végzi. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. sz. törvény (Mötv.) szerint a szilárdhulladék-gazdálkodás ellátásának feladata a helyi önkormányzatot terheli. Az Mötv. 87. § alapján Oroszlány és több más önkormányzat e felelősségét társulással, a Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Társulás megalapításával a Társulás részére átengedte. A Társulást 167 települési önkormányzat hozta létre. A Társulás létrehozására a törvényi felelősségnek való megfelelés pénzügyi alapjának megteremtése érdekében került sor. A cél az Európai Unió Kohéziós Alapjából igényelhető támogatás megszerzése volt. A cél biztosítása miatt az önkormányzatok szuverén döntéssel adták át jogaikat a Társulás részére. A Társulás 2006. szeptember 19-én alakult meg.

A Társulás székhelye Polgárdi, alapítói közé a 167 település önkormányzata tartozik. A Társulás alaptevékenysége hulladékgyűjtés és -kezelés, szakfeladata települési hulladék kezelése, köztisztasági tevékenység végzése. A Társulás az alaptevékenységén kívül vállalkozási tevékenységet nem folytat. A Társulás önálló jogi személy, határozatlan időre alakult meg.

A Társulás feladatát és hatáskörét a Társulási Tanács látja el, a Társulási Tanács elnöke, illetve elnökhelyettesei képviselik. Az elnököt és helyetteseit a Társulási Tanács minősített többséggel választja meg.

A tagok Társulási Megállapodást kötöttek 2006. szeptember 19-én. A Társulási Megállapodást utoljára 2013. november 11-én módosították.

A Társulási Megállapodás a Társulás kiemelt feladatául határozza meg, hogy pályázatot nyújtson be az Európai Unió Kohéziós Alapjához. A Társulás kötelezően ellátja a társult önkormányzatok hulladékgazdálkodási feladatait, ezek közé tartozik a hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztése, hulladékgyűjtő szigetek és hulladékudvarok építése, új hulladékkezelő telepek létesítése, hulladékhasznosító mű építése, a meglévő hulladéklerakók rekultivációja. Az önkormányzatok a települési önkormányzatokra vonatkozó szilárdhulladékgazdálkodási közfeladatuk ellátásának a feladat- és hatáskörét (kiemelten a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény 34.§, 37.§, 44.§, 74.§ (2)-(3) bekezdés, 78.§, (3) bekezdés, 90.§ (5)-(8) bekezdés szabályait) a Társulásra ruházták át. A Társulás e felhatalmazás alapján köteles a települési szilárd hulladék kezelésére vonatkozó hulladékkezelési közszolgáltatást megszervezni, fenntartani. Amíg tehát az alapító önkormányzat a Társulás tagja, e jogkört és feladatot kötelezően a Társulás látja el.

A hulladékkezelési közszolgáltatás szervezése keretében a Társulás kiválasztja a közszolgáltatót, szerződik vele, üzemelteti a kezelő létesítményeket. E feladat ellátása keretében a Társulás a közszolgáltatásra jogosult cégek részére közbeszerzést hirdet, és a szolgáltatóval szerződik.

A Társulás bevétele a tagok működési hozzájárulása, amelyet a tagok lakosságszám arányosan fizetnek. Bevétele lehet az ugyancsak lakosságszám alapján fizetett fejlesztési hozzájárulás megfizettetése. A tagokat terhelő

megfizetésekről a Társulási Tanács határoz évente, a megelőző év november 30. napjáig.

A Társulás a megalapításkor átadott vagyonnal ugyan nem rendelkezett, az alapításkor a Társulás kezelésébe adott vagyont a helyi önkormányzat vagyonaként kell(ene) nyilvántartani, de jogosult a működés során keletkezett vagyonra és annak szaporulatára. A vagyon felett a Társulási Tanács rendelkezik. Kiváláskor a kilépő tag jogosult a vagyont kikérni, de előtte a kötelezettség vállalások alapján el kell vele számolni. A vagyon kiadását négy évre el lehet halasztani, ha annak kiadása veszélyezteti a Társulás kötelező feladatainak ellátását.

A megalakulásról a Társulási Megállapodás rendelkezett a díjpolitikáról, azonban a díjak állami meghatározásakor ezt a szakaszt törölték a Megállapodásból.

A Megállapodás rögzíti a szervezeti rendszert. A Társulási Tanács Társulási Operatív Tanácsot hoz létre operatív irányító szerként, megválasztja a Társulási Tanács elnökét és elnökhelyetteseit. A Társulási Tanácsot a tagok által delegált személyes tagok alkotják. Minden egyes tag egy tagot delegál, minden egyes tagot egy szavazat illeti meg, függetlenül az alapító önkormányzatok lakosságszámától. (Mötv. alapján ez nem lett volna kötelező, lehetett volna más szavazati jogokat is választani.)

A Társulási Tanács minősített többséggel dönt a következő ügyekben (minősített többség alatt a Megállapodás a tagok többségének és a tagok által képviselt lakosságszám felét egyidejűleg meghaladó többségének szavazatát kell beszerezni): az elnök, elnökhelyettesek megválasztása, visszahívása, díjazásuk megállapítása; a Tagokat terhelő egyéb kötelezettségek megállapítása; a Tanács hatáskörébe utalt pénzeszközök felhasználása; tag kizárása; Társulási Megállapodás módosítása; a Társulás megszüntetése; az éves munkaterv elfogadása, az éves beszámoló elfogadása; az esetleges támogatási szerződés megkötése. A jelenlévő tagok többsége elegendő a következő ügyekben: a működési hozzájárulás mértékének megállapítása; a stratégiai célok meghatározása; a projekt (a projekt itt a Kohéziós Alap terhére megvalósított fejlesztés értelemben szerepel) állása; a tagok közötti vitás kérdések megtárgyalása; SZMSZ elfogadása, módosítása; Projekt Iroda létrehozása;

hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásával kapcsolatos döntések meghozatala.

A Társulási Tanács legalább évente két alkalommal ülésezik, ugyanakkor bármely tag kérheti a Tanács összehívását. A megválasztott képviselők megbízási ideje határozatlan időre szól. A Tanács határozatai a tagokra kötelező érvényűek.

A Társulási Operatív Tanács 12 tagú, a Felügyelő Bizottság hasonlóan 12 főből áll.

A Társulás létrehozta a Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás Projekt Irodát (KDV Projekt Iroda), amely a közszolgáltatási feladatok végrehajtását, a projekt szervezését látja el önálló költségvetési szervként.

A Társulásból, amennyiben a célul kitűzött beruházás 3 éven belül nem indul el, illetve 6 éven belül nem jön létre (ezek a feltételek azóta megvalósultak), a tagok a Társulásból ezen ok miatt jogszerűen kiléphetnek. Kilépni azonban csak a naptári év utolsó napjával lehet. A kiválásról szóló önkormányzati döntést legalább hat hónappal megelőzően köteles meghozni. A Társulási Tanács a kizárás elfogadásáról minősített többséggel határoz. A kiváló tag köteles figyelembe venni a támogatási szerződésben foglaltakat. A kiváló tag köteles a tárgyévi vagyoni hozzájárulás teljesítésére, valamint a kiválással összefüggő költségek megtérítésére.

A Társulás megszűnik, ha a Kohéziós Alap támogatási kérelmét elutasítják, megszűnéséről törvény rendelkezik, a Tanács minősített többséggel megszünteti, bíróság kimondja a Társulási Tanács megszűnését. A megszűnés esetén a fennmaradó vagyont a tagok a vagyoni hozzájárulásuk alapján felosztják.

4. Perek, eljárások

A társasági és cégjogi ügyeket, peres eljárásokat az 1-31-657/2013. iktatószámú, határozatlan időtartamra kötött ügyvédi megbízási szerződés szerint 2013. augusztus 30. napjától Dr. Varga József ügyvéd látja el. A megbízási keretében az ügyvéd ellátja a Társaság teljes peres és peren kívüli jogi képviseletét, elkészíti a társasági, cégjogi szerződéseket, részt vesz a Társaság közgyűlésein, igazgatósági és felügyelő bizottsági ülésein, jogi támogatást nyújt a testületek munkájához. Képviseli a Társaságot a hatóságok, bíróságok és harmadik személyekkel szemben, ellenőrzi a munkaszerződéseket és jogi szempontból véleményezi a Társaság által megkötni kívánt szerződéseket, továbbá igény szerint jogi tanácsadást, felvilágosítást nyújt.

Óvári László vezérigazgató úr 2014. február 5-én kelt nyilatkozata, továbbá a rendelkezésünkre bocsátott iratok szerint a Társaság nem áll a csődeljárásról, felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény és a 2006. évi V. törvényben meghatározott eljárás hatálya alatt, illetve a Társaság nem fizetéseképtelen. Fizetéseképtelenséggel összefüggő eljárás nincs folyamatban.

Peres és nem peres eljárásnak nem alanya a Társaság a vezérigazgató tájékoztatása szerint.

5. A Társaság vagyoni szerkezete és forrásai

5.1. Befektetett eszközök

A Társaság mérlegfőösszege a 2012. december 31-i állapot szerint 696.170 eFt. A legjelentősebb vagyoni elem a befektetett eszközök értéke, ez 336.072 eFt értékben szerepelt 2012 végén. Ez az összes vagyon 48%-a. A beruházások leállítása miatt a tárgyi eszközök értéke jelentősen csökkent, 2013. szeptember 30-án 294.727 eFt volt.

A saját tőke értéke a 2012. év végi időpontban 386.165 eFt volt, amelyet 134.000 eFt céltartalék egészített ki. A befektetett eszközök értéke teljes egészében saját tőkével fedezett. A céltartalék a hulladéklerakó rekultivációjára szolgál, a Társaság befektetett eszközeit nem növeli. 2013. szeptember 30-án az adózás előtti eredmény közel nullszaldós volt, de az év végére veszteség áll majd fenn. Ezt a hatást is figyelembe véve a saját tőke a 2013-as veszteségek után is fedezi a befektetett eszközöket.

A befektetett eszközök szerkezete 2012. december 31-i és 2013. szeptember 30-i időpontban a következő volt.

Befektetett eszközök értéke
(Adatok ezer forintban)

Eszközök	2012.12.31.	2013.09.30.
Immateriális javak	131	70
Tárgyi eszközök	323.876	282.662
- ingatlanok	81.278	78.458
- műszaki berendezések, gépek, járművek	222.978	188.552
- egyéb berendezések	6.705	2.511
- beruházások	12.914	13.141
- értékhelyesbítés	-	-
Befektetett pénzügyi eszközök	11.995	11.995
- tartós részesedés	11.000	11.000
- egyéb tartós részesedés	995	995
<i>Befektetett eszközök összesen</i>	<i>336.002</i>	<i>294.727</i>

A Társaság legjelentősebb eszközei a gépek, berendezések.

Szellemi termék gyakorlatilag nincs, a profil azt kevésbé igényli. Az ingatlanok között szerepel a telephelyül szolgáló ingatlan, a nyilvántartott vagyoni érték ide kötődik. Értékhelyesbítés nincs. Az ingatlan a szükséges funkciókat ellátja, az irodai, műhely, karbantartási és járműtárolási feladatokhoz megfelelő helyszín. Vannak üres ingatlanrészek, ezeket kisebb mértékben hasznosítják, de az ingatlan nem cserélhető meg, a hasznosítás (csere, eladás és új helyszínre költözés) lehetősége nem merül fel. Az ingatlanhoz kötődő helyi adó összege 2012-ben nem érte el az 5 MFt-ot.

A gépek, berendezések között vannak nyilvántartva a hulladékgyűjtő tárolók (konténerek, műanyag gyűjtők). A bekerülési érték 71,7 MFt volt, de az

amortizálási kulcsok miatt a nettó érték csupán 5.559 eFt volt. Az ún. újraelőállítási érték ennél nyilvánvalóan magasabb lenne, de ezek a tárolóedények a közszolgáltatás célját szolgálják. Magasabb érték az itt nyilvántartott segédgépek (pl. bálázók, hőközpont-berendezések, üzemanyagkút, hóeke, sószóró, fűnyírógép, faaprítógép) értéke, a nettó érték 2012. december 31-én 28.827 eFt volt.

A munkagépek nettó értéke 188.528 eFt volt 2012. év végén. Itt vannak nyilvántartva a hulladékszállító és -kezelő járművek. A géppark értékkel 16 rendszámmal ellátott járműből áll, és egy rendszámnélküli traktorból, van egy seprűgép, egy pótkocsi. Érték nélkül további 16 jármű áll rendelkezésre, ebből hét jármű az alapszolgáltatást végzi, itt is van egy traktor, egy sószóró, 7 kisteherautó. A hulladékkezelést 12 jármű végzi, köztük egy mosó jármű. A napi szolgáltatásba nyolc szemétszállító van beállítva, a hidegtartalék három jármű. Gyakorlatilag egy jármű mindig javításon van (beleértve a műszaki szemléket, az erre való felkészítést). A konténerszállításhoz lekötött 9 jármű darabszámra ma elégséges. Ez a mai szolgáltatási igényeket kielégítette, de a pótlás korábbi üteme megtört. A járműveket évi egy beszerzéssel tartották a szükséges színvonalon, amely beszerzéseket lízinggel oldották meg. 2012-ben és 2013-ban a csere (pótlás) elmaradt. Így – a mérlegben nem kimutatott módon – rejtett beruházási szükséglet halmozódik fel.

A karbantartási költségek emelkedésében ez a jellemző már érvényesül, a karbantartások értéke megnövekedett. A következő táblázat a költségeket mutatja.

Karbantartási költségek alakulása
(adatok ezer forintban)

Megnevezés	2011.	2012.	2013. I-III Q	2013. EXT
Karbantartási anyag	5.756	7.965	6.761	9.000
Karbantartási bérek	21.170	22.230	17.625	23.500
Karbantartási számlák	19.422	29.077	23.475	31.300
Összesen	46.348	59.272	47.861	63.800

Szembetűnő a karbantartási költségek gyors emelkedése. A járművek átlagéletkora 7 év (ha csak a nettó értékkel bíró járműveket vesszük figyelembe), 8,4 év, ha az értékkel nem bíró járműveket is figyelembe vesszük. A korosítás az aktiválás éve alapján készült, ezt az adatot növeli, hogy több gépet a Társaság már használtan szerezte be. Az elmaradt pótlás hatása már megjelent.

Az oroszlányi hulladéklerakó átmeneti megszüntetése miatt a hulladékot Polgárdiban kell lerakni. A szemétszállító járművek menetteljesítményét ez napi 130 kilométerrel növeli (2x65 km), a menetidő járművenként napi 2,5-3 órával meghosszabbodik. A három tartalék jármű csak nagyon feszes menettervvel takarja be a gépszükségletet, valószínűleg egy, esetleg két új jármű beszerzése a munka szervezhetősége érdekében szükséges lesz. Az oroszlányi hulladéklerakás visszaállása után a beszerzett járművek ellenében a használt járművek közül egy-két darab kivonható lesz (nulla értéken még hét jármű szerepel a leltárban).

Egy ilyen jármű értéke kb. 40 MFt. Ennek az összegnek a finanszírozására lízingkonstrukció jöhet reálisan szóba. A lízingkonstrukció ma is adott, de a hulladéklerakó bővítése, valamint a veszteségessé váló üzletmenet a beruházások halasztását kényszerítette ki. A lízingdíjak és lízingkamatok értéke csökkenő. 2012. december 31-én 29.330 eFt lízingdíj maradt fenn, szemben a 2011. december 31-i 66.472 eFt, a 2010. december 31-i 56.136 eFt értékkel. A három, ma még élő szerződésből 2014. után csak egy marad, a hátralevő összeg felét 2014-ben kell megfizetni, de ez is lényegesen kisebb, mint a 2012-es, 2013-as kifizetések összege. A két új jármű éves törlesztő részlete 60 hónapos lízingidő figyelembe vételével 17-18 MFt lehet. Alternatív megoldást jelenthet állami pályázat elnyerése, az eddigi sikeres támogatási kérelmek alapján erre is látunk lehetőséget.

Az egyéb berendezések nettó értéke 2012. december 31-én 6.706 eFt volt, 2013. szeptember 30-ra az érték 2.500 eFt alá csökkent. Magasabb egyedi értékkel bírnak az egyéb járművek (a tulajdonos váltást követően kikerült személygépkocsi, nettó érték 2.418 eFt), az egyéb berendezések (elsősorban elektronikai eszközök, nettó érték 3.988 eFt). Az egyéb irodai eszközök, bútorok nyilvántartási értéke alacsony, összesen 279 eFt.

A befejezetlen beruházások között egy, a szeméttelre tervezett fáklyázási terv, másrészt a depóniatér bővítéséhez kötődő tanulmányok értéke szerepel.

A befektetett pénzügyi eszközök a Bakonyszolg Kft. részesedése 11.000 eFt értéken, a Közép-Duna Vidéki Hulladékgazdálkodási Vagyongazdálkodó és Szolgáltató Zrt. részesedése 975 eFt értéken szerepel és van egy 20 eFt értékű egyesületi tagság.

5.2. Saját tőke alakulása

A Társaság tőkeszerkezetének alakulását az alábbi összefoglaló táblázatban mutatjuk be:

Tőkeelemek egyenlegei (adatok ezer forintban)

Megnevezés	2011.12.31.	2012.12.31.	2013.09.30.
Jegyzett tőke	125 290	125 290	125 290
Tőketartalék	10 356	10 356	10 356
Eredménytartalék	250 519	250 519	250 519
Mérleg szerinti eredmény	0	0	-1 230
Összesen	386 165	386 165	384 935

A Társaság tőkelemeiben az elmúlt időszakokban nem történt nagy változás, mivel az időszaki adózott eredményeket a Társaság tulajdonosai kifizették osztalékként. Az adózott eredmény 2011-ben 64.997 eFt volt, míg 2012-ben 38.474 eFt-ot tett ki.

A korábbi tulajdonosok forráskivonási törekvése több helyen megfigyelhető, egyrészt az elmúlt időszakokban a teljes adózott eredmény osztalékként kifizetésre került, másrészt a beruházások intenzitása is jelentősen alatta maradt az elszámolt értékcsökkenésnek, ami a tárgyi eszköz állomány nettó értékének csökkenéséhez, ezen keresztül az eszközállomány elöregedéséhez vezetett.

A forrásoldalon a saját tőke aránya 2013. szeptember 30-án 58,8%-os, ami egészséges arálynak mondható.

5.3. Egyéb hosszú távú források

Éven túli bankhitel nincs, bár a Társaságnak van érvényes folyószámlahitel-kerete a Raiffeisen Banktól 50 MFt összegben, de nem használja ki. Az éven túli lízingek 2014-től lecsökkennek. Az évközi mérlegben a lízingdíjak a rövid lejáratú kötelezettségek között szerepelnek. 2014. december 31. után csak egy lízingszerződés marad, 44.596 EUR megfizetésével, 19 hónapra. Ez kb. 14 MFt éven túli forrást jelent.

5.4. Céltartalékok

A céltartalékok időszak végi egyenlegeit az alábbiakban mutatjuk be:

Céltartalékok időszak végi egyenlegei (adatok ezer forintban)

Megnevezés	2011.12.31.	2012.12.31.	2013.09.30.
Céltartalék a várható kötelezettségekre	98 208	134 000	134 000
Összesen	98 208	134 000	134 000

A Társaság a jövőbeni kötelezettségekre a 64/2008. (III.28.) Korm. rendelet alapján céltartalékot képzett. A céltartalék összegének nagysága a hulladéklerakó telítettségi aránya, valamint a várható telítődési idő függvényében kerül megállapításra.

Az így megképzett céltartaléknak a törvényi szabályozások miatt kötelező rendelkezésre állnia a Társaság bankszámláin.

A várható rekultiváció költségei a jelenlegi becslések alapján 60-70 MFt-ot fognak kitenni, így az ezen felül megképzett céltartalék a lerakó bővítésére fordítható. A céltartalék csökkenését azonban az Észak-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséggel jóvá kell hagyatni.

5.5. A Bakonyszolg Kft. befektetett eszközei és saját tőkéje

A Leánytársaság mérlegfőösszege a 2012. december 31-i állapot szerint 52.198 eFt. Jelentős, de nem a legjelentősebb vagyoni elem a befektetett eszközök értéke, ez 19.465 eFt értékben állt fenn 2012 végén, ez az összes vagyon 37 %-a.

A saját tőke értéke ugyanezen időpontban 26.430 eFt volt, amelyet 15.395 eFt céltartalék egészített ki. A befektetett eszközök értéke teljes egészében saját tőkével fedezett. 2013. július 31-én az üzleti veszteség 11.323 eFt volt, és ez várhatóan tovább növekszik. Ezt a hatást is figyelembe véve a saját tőke a veszteségek után is fedezi a befektetett eszközöket.

A befektetett eszközök szerkezete 2012. december 31-i és 2013. szeptember 30-i időpontban a következő volt.

Befektetett eszközök értéke
(adatok ezer forintban)

Eszközök	2012. záró	2013. július. 31.
Immateriális javak	0	0
Tárgyi eszközök	19.290	16.594
- ingatlanok	4.141	4.079
- műszaki berendezések, gépek, járművek	14.914	12.370
- egyéb berendezések	234	145
Befektetett pénzügyi eszközök	175	175
<i>Befektetett eszközök összesen</i>	19.465	16.769

A Társaság legjelentősebb eszközei a gépek, berendezések, szellemi termék nincs. Az ingatlanok között szerepel a telephelyül szolgáló ingatlan, a nyilvántartott vagyoni érték ide kötődik. Az ingatlan a szükséges funkciókat ellátja. Az ingatlanhoz kötődő helyi adó összege 2012-ben nem érte el a 60 eFt-ot.

A munkagépek nettó értéke 12.370 eFt 2013. július 31-én. Itt szerepelnek a nyilvántartásban továbbá a hulladékszállító és -kezelő járművek, a géppark 2 hulladékszállító járműből és egy (nullára írt) tartalékjárműből áll. Ez a mai szolgáltatási igényeket kielégíti.

A befektetett pénzügyi eszközöket a saját tőke fedezi, lízing, bankhitel nincs. A Leánytársaság likviditása a veszteségesség miatt rendülhet majd meg.

6. A Társaság likviditása

6.1. A forgóeszközök értékelése

A Társaság forgóeszközeit a mérleg szerkezetében követjük.

A **készletek** időszak végi egyenlegeit az alábbi táblázatban mutatjuk be:

Készletek időszak végi záró egyenlegei (adatok ezer forintban)

Megnevezés	2011.12.31.	2012.12.31.	2013.09.30.
Anyagok	7 654	5 890	4 718
Áruk	11 649	10 136	9 808
Összesen - készletek	19 303	16 026	14 526

Mint a beidézett táblázatból látszik, a Társaságnak csak anyag, illetve árukészlete van, amely megfelel a Társaság fő tevékenységeinek, szolgáltatásokat nyújt, saját termelésű készlet nincs.

A Társaság a készlet szintjeit folyamatosan alacsony szinten tudja tartani, ami megfelelő készletgazdálkodásra utal. A szeptember végi anyagkészletek főleg segédanyagokból (2.032 eFt), üzemanyagokból (649 eFt), munkagép alkatrészekből (532 eFt) és építési anyagokból állnak (355 eFt).

Mivel az anyagköltségek összegei a vizsgált időszakokban éves szinten 100 MFt felett vannak, ezért az anyagok forgási sebessége nagyon jó, indokolatlan forráslekötést az anyagok területén nem tapasztalható. Az eredménykimutatás oldalon megfigyelhető, hogy a legnagyobb anyagköltség az üzemanyag, első kilenc havi összege 51.258 eFt, ez a készlet a tevékenység jellege miatt nagyon gyorsan forog. A Társaság az üzemanyagot a MOL-tól szerzi be, telephelyén rendelkezik egy föld feletti, nem süllyesztett üzemanyag-tárolóval.

Az árukat a hulladéktároló edények („kukák”) teszik ki, a 80 és 120 literes edények több, mint 9,8 MFt-ot képviselnek. A Társaságtól kapott információ alapján, az előző tulajdonos idejében két település komplett edénycseréje volt ütemezve, ezért magasabb az árukészlet az általában megszokottnál, a két érintett település Bokod és Kecskéd. A bizonytalan közszolgáltatási helyzet miatt jelenleg az edénycsere nincs tervbe véve, így a készlet felhasználásának időpontja jelenleg nem ismert.

Az edények felhasználásakor azokat átminősítik tárgyi eszközzé, és egy összegben elszámolják rájuk az összes értékcsökkenést, mint kis értékű tárgyi eszközök. Emiatt a zárlatkor az edények felhasználása azonnali számviteli veszteséggel fog járni a Társaság számára.

Összegezve, a készletek szintjét a Társaság alacsonyan tartja, a forgási sebességek nagyon jók, jelentős elfekvő készlet nem azonosítható. A készletezés, készletszintek területén jelentős probléma nem tárható fel.

Egyedül az árukészlet helyzete speciális, mivel a tervezett edénycsere elhalasztásra került, így az árukészlet a szokásosnál magasabb. Az edények felhasználásakor ez az árukészlet a fent említettek miatt egyből költségként fog jelentkezni (értékcsökkenési leírás) a Társaság könyveiben. Ez a beszerzés elhalasztható lett volna, de a beszerzési döntést más külső jogi környezetben hozták meg.

A **követelések** időszak végi egyenlegeit az alábbi táblázatban mutatjuk be:

**Időszak végi záró egyenlegek
(adatok ezer forintban)**

Megnevezés	2011.12.31.	2012.12.31.	2013.09.30.
Vevők	77 773	75 863	80 415
Követelések - kapcsolt vállalkozások	3 256	4 195	18.440
Követelések - egyéb részesedési viszony	4 644	9 252	13 121
Egyéb követelések	8 916	6 420	5 749
Összesen - Követelések	94 589	95 730	117 725

A Társaság követeléseinek egyenlege a viszonylag stabil 2011-es és 2012. év végi egyenleg után 2013. szeptember 30-ra jelentősen emelkedett. Ennek egyik lényeges oka az alaptevékenységekből származó követelések (vevők) egyenlegének növekedése, másik oka a kapcsolt vállalkozások tartozása, harmadik oka a részesedések finanszírozásának növelése.

A főkönyvi kivonat alapján az alábbiak szerint alakultak a követelések:

**Időszak végi záró egyenlegek
(adatok ezer forintban)**

Megnevezés	2012.12.31.	2013.09.30.
311 Vevő gyűjtő	0	24
313 Lakossági szemétdíj és edénybérlet	65 722	58 968
3141 Közületi vevők	54 734	66 271
315 Vevőkre elszámolt értékvesztés	-44 849	-44 849
Összesen - Vevők	75 607	80 414
 321 Követelés - kapcsolt	 4 195	 18 440
331 Egyéb részesedési viszony	510	510
3142 Közületi vevők - egyéb részesedési viszony	7 575	12 612
364 Rövid lejáratú kölcsön KDV Zrt	1 167	1 167
Összesen - Egyéb részesedési viszony	9 252	14 289
 36 Egyéb követelések (adók, járulékok)	 6 676	 4 582
 Mindösszesen	 95 730	 117 725

A Társaság a szeptember végi záráshoz nem készített új értékvesztési kalkulációt, az értékvesztés összege megegyezik a tavalyi záró egyenleggel.

A kapcsolt vállalkozással szembeni egyenleg mindkét vizsgált időpontban a Bakonyszolg Kft. felé fennálló követelést takarja, tekintettel arra, hogy a Társaság kényszerűen finanszírozza a Leányvállalata működését. Az egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szembeni követelés nagy részét mindkét időpontban Oroszlány Város Önkormányzata felé fennálló követelés teszi ki, jelentős lejárt tartozása a Városnak egyik időpontban sem volt (egyenleg 7.575 eFt illetve 12.612 eFt).

Az Oroszlány Város Önkormányzata felé fennálló egyenleg megugrásának szezonális, egyedi okai vannak, amely miatt a havonta az Önkormányzat felé benyújtott számlák összege nagyon ingadozik. A nyári, ütemezett munkák miatt magasabb az egyenleg a Társaság tájékoztatása alapján (pl. játszótér-felújítás).

Az egyéb követelések fennállásának főleg technikai okai vannak. Egyrészt a helyi adókat a Társaság megfizeti, de év közben a kötelezettséget nem írja elő, így az egyenleg mindig követelésnek látszik teljes összegében. A helyi adók várható értékei a passzív időbeli elhatárolás elemeiként jelennek meg a forrásoldalon év közben. Másrészt a Társaság fizet társasági adó előleget is, de ez nem fog kötelezettségként jelentkezni valószínűleg, mivel a Társaság veszteséges lesz.

Vevőkövetelések korosítása

A Társaság vevőinek korosítását a lenti táblázatban mutatjuk be. A részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szembeni egyenleget itt nem tüntettük fel, mivel azok behajtása, követeléskezelése teljesen más csatornán történik, mint a szolgáltatásokat igénybe vevő lakossági és közületi vevőké.

A két vizsgált időpontra külön táblázatot készítettünk, hogy a vevőtípusonkénti megbontás is látható legyen. A 2012. december 31.-ére vonatkozó korosítási információk az alábbiak:

Vevők korosítási paraméterei 2012. december 31.
(adatok ezer forintban, ha másképpen nincs jelezve)

Megnevezés	3131 Lakossági szemétszállítás	3132 Tata és környéke	3141 Közületi vevők	Összesen	Arány (%)
Határidőn belüli	17 583	13 916	25 370	56 869	47,2%
0-30 napja lejárt	0	0	2 549	2 549	2,1%
31-60 napja lejárt	0	0	2 856	2 856	2,4%
61-90 napja lejárt	46	0	508	554	0,5%
91-180 napja lejárt	3 878	0	4 173	8 051	6,7%
181-360 napja lejárt	6 194	94	3 135	9 423	7,8%
360 nap felett lejárt	16 316	7 695	16 145	40 156	33,3%
Összesen	44 017	21 705	54 736	120 458	100,0%
Elszámolt értékvesztés				-44 849	-37,2%

A 2013. július 31-re vonatkozó számok az alábbiak:

Vevők korosítási paraméterei 2013. július 31.
(adatok ezer forintban, ha másképpen nincs jelezve)

Megnevezés	3131 Lakossági szemétszállítás	3132 Tata és környéke	3141 Közületi vevők	Összesen	Arány
Határidőn belüli	14	3	34 272	34 289	27,9%
0-30 napja lejárt	1 071	2 739	6 771	10 581	8,6%
31-60 napja lejárt	5 868	7	1 052	6 927	5,6%
61-90 napja lejárt	0	0	2 772	2 772	2,3%
91-180 napja lejárt	4 193	1 605	2 665	8 463	6,9%
181-360 napja lejárt	7 006	4 642	4 171	15 819	12,9%
360 nap felett lejárt	17 956	7 026	18 980	43 962	35,8%
Összesen	36 108	16 022	70 683	122 813	100,0%
Elszámolt értékvesztés				-44 849	-36,5%

A Társaság a 2013. július 31-re vonatkozó záráshoz nem aktualizálta az értékvesztés kalkulációját, így a szám változatlan maradt. A Társaság a vevői értékvesztések értékét csak évente egyszer aktualizálja, mivel jelentős munkával jár. A közületi, társasházi vevők követeléseit egyedileg értékelik és így kerül meghatározásra az értékvesztés összege, míg a lakossági követelések esetén csoportos értékelésre kerül sor.

A Társaság értékelési politikájában rögzítette a vevőkövetelések minősítése után képzendő értékvesztési százaléksávokat, de ezek viszonylag tág teret engednek az értékvesztés megállapításának, mivel széles sávok kerültek meghatározásra.

2013-tól jelentős változás, hogy a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás díjait a NAV hajthatja be, de ehhez egyedi regisztráció és 10 eFt-nál magasabb egyedi követelés kell. Emiatt megnövekedtek az adminisztrációs tennivalók, de várható a fizetési fegyelem javulása.

Megfigyelhető, hogy július végén a képzett értékvesztés valószínűleg nem lesz elegendő a vevőkövetelések behajtásához kapcsolódóan felmerült kockázatok fedezésére, mivel a vevőállomány korosítási paraméterei romlottak.

A 90 napnál régebben lejárt követelések összege a 2012. év végi 57.630 eFt-ról 2013. július 31-ére 68.244 eFt-ra nőtt. Ennek megfelelően az értékvesztésben általunk becsült hiány körülbelül 5 MFt (a kinnlevőség növekedésének 50%-a), a Társaság ennyivel a valóságosnál kedvezőbb képet mutat eredményszinten a 2013. január-július periódusban.

Összegezve, a Társaság követeléseinek szeptember végi megnövekedése főleg a kapcsolt vállalkozásokkal szembeni követelések (azaz a Leányvállalat finanszírozása) növekedésére vezethető vissza. Az alapszolgáltatásokhoz kapcsolódó vevői egyenlegek nagysága a főkönyvi adatok alapján érdemben nem változott, de minden évben kb. 5 M Ft-tal nőhet az értékvesztések elszámolása.

A Társaság követeléseinek vizsgálata során azt tapasztaltuk, hogy a behajthatósági paraméterek a korosítás minőségi romlása miatt rosszabbodtak, emiatt az év végén megképzett értékvesztést nagyságrendileg 5 MFt-tal alacsonyabbnak tartjuk a szükséges, hasonló kockázatokat kezelő szintnél július végén.

Az **aktív időbeli elhatárolások** egyenlegét az alábbiakban mutatjuk be:

Időszak végi záró egyenlegek
(adatok ezer forintban)

Megnevezés	2011.12.31.	2012.12.31.	2013.09.30.
Bevételek aktív időbeli elhatárolása	4 379	1 336	2 265
Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhat.	5 506	23 839	22 943
<i>Összesen - Aktív időbeli elhatárolás</i>	<i>9 885</i>	<i>25 175</i>	<i>25 208</i>

Az aktív időbeli elhatárolások egyenlegében jelentős változás nem történt év vége óta.

A költségek elhatárolása 2012. december 31-én a kiegészítő melléklet alapján az alábbi tételeket takarta:

- közlöny, hírlap, reklám, mérések 1.468 eFt
- biztosítási díj 183 eFt
- következő évet terhelő bérleti díjak 22.187 eFt

Mind a 2012. év végén, mind 2013. szeptember 30-án az aktív időbeli elhatárolások legnagyobb eleme a 3925-ös főkönyvi számlán található 20.395 eFt, ami hosszú távú bérleti díj elhatárolását takarja. Ez a bérleti díj a Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás számára szerződés alapján a bérleti díj OKÖ Zrt.-re jutó része. Összesen 250 MFt befizetendő bérleti díjat osztottak szét a Társulással szerződő szolgáltatók között.

Ennek sorsa jelenleg bizonytalan, a bérleti díjból költségként még semmi nem került elszámolásra, arról a Társaságnak nincs információja, hogy a Társulás az így rendelkezésre bocsátott összegből mennyit és milyen célra használt fel, de

valószínűsíthető, hogy azzal a kiadásait fedezte. Azt gondoljuk, hogy az elhatárolást fel kell majd oldani és vállalati kiadásként elszámolni.

6.2. A kötelezettségek értékelése

Hosszú lejáratú kötelezettségek

A Társaság hosszú lejáratú kötelezettségei az alábbiak szerint alakultak:

Időszak végi záró egyenlegek (adatok ezer forintban)

Megnevezés	2011.12.31.	2012.12.31.	2013.09.30.
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettség	66 472	29 330	29.330

A feltüntetett egyenlegek minden esetben a pénzügyi lízingek éven túl esedékes összegeit mutatják. Az átsorolást csak 2013. december 31-i státuszra végzik majd el, a 2014-es megfizetendő tételek átkerülnek a rövid lejáratú kötelezettségek közé. Ez a saját számításaink szerint kb. 15,3 MFt összegű lesz, hosszú lejáratú hitelként kb. 14 MFt fog megjelenni.

A csökkenő lízingegyenlegek szintén jelzik, hogy a Társaság ilyen módon sem pótolta eszközeit, azok átlagos elhasználtsága az idő előre haladásával egyre magasabb lett az elmúlt időszakokban.

Rövid lejáratú kötelezettségek

A rövid lejáratú kötelezettségek az alábbiak szerint alakultak:

**Időszak végi záró egyenlegek
(adatok ezer forintban)**

Megnevezés	2011.12.31.	2012.12.31.	2013.09.30.
Szállítók	24 269	7 638	30 542
Rövid lejáratú kötelezettség - kapcsolt	48 855	29 107	1 450
Rövid lejáratú kötelezettség - egyéb rész. viszony.	16 311	9 650	0
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	82 611	92 565	82 244
Összesen - Rövid lejáratú kötelezettségek	172 046	138 960	114 236

A rövid lejáratú kötelezettségek állománya a megfigyelt időpontokban csökkenő tendenciát mutat. Ennek egyik összetevője, hogy csökken a kapcsolt és részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szembeni kötelezettség (megszűnt az osztalékfizetési kötelezettség), másik összetevője a belföldi szállítók növekedése.

A kapcsolt vállalkozásokkal szembeni egyenlegből 2011 végén 48.748 eFt-ot a Remondis Duna Kft. felé fennálló osztalékfizetési kötelezettség tett ki, a fennmaradó 107 eFt nem jelentős, a Remondis Duna Kft. és a Remondis Kft. fennálló egyéb kötelezettség.

2012-ben a 29.107 eFt-os egyenlegből 28.856 eFt az osztalékból származó kötelezettség a Remondis Duna Kft. felé, a maradék egyenleg 251 eFt, egyéb kötelezettséget takar a Remondis Duna és a Remondis Mo. Holding Kft. felé.

Az egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozások felé fennálló kötelezettségek szintén osztalékfizetési kötelezettségből adódnak nagyrészt, az alábbiak szerint:

- 2011. december 31.: 16.249 eFt osztalékfizetési kötelezettség
- 2012. december 31.: 9.618 eFt osztalékfizetési kötelezettség

- 2013. szeptember 30.: 0 eFt osztalékfizetési kötelezettség

A nonprofit jelleg miatt a továbbiakban ilyen kötelezettséggel nem kell számolni.

Az egyéb kötelezettségek között szerepel a lízingek terhe. Ebből érdemi összeg valójában hosszú lejáratú kötelezettség (lásd megelőző fejezetek).

Szállítók

A szállítók időszak végi egyenlegei ingadozást mutatnak, szeptember 30-án a 2012-es zárathoz képest magasabb összeg, de összességében nézve az egyenleg a Társaság méretéhez képest nem mondható magasnak, a Társaság szállítói kötelezettségen keresztüli finanszírozása nem jellemző.

A Társaság szállítóállományának áttekintése után megállapítható, hogy a Társaság szállítói fizetési kötelezettségeinek időben eleget tesz, lejárt szállítói tartozása gyakorlatilag nincs.

A szokásos szállítói fizetési határidő 30 nap.

Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek

A Társaság egyéb rövid lejáratú kötelezettségei az alábbi tételekből áll össze a vizsgált időszakok végén:

Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek (adatok ezer forintban)

Megnevezés	2011.12.31.	2012.12.31.	2013.09.30.
Adó- és TB kötelezettség	38.374	49 359	34 543
Pénzügyi lízing - 1 éven belül esedékes	33 182	32 750	37 660
Munkavállalók felé tartozás	10 101	9 809	9 540
Kaució	775	391	502
Vevői túlfizetés	179	256	0
Összesen	82 611	92 565	82 242

A 2013. szeptember végi alacsonyabb egyenleg a hosszú lejáratú lízingek kiemelése esetén tovább csökkenhetett volna. Ez annak köszönhető, hogy a törlesztések miatt jelentősen csökkent a pénzügyi lízingek tárgyévben esedékes törlesztő részlete. A Társaság adófolyószámla kivonata lejárt, átütemezett adótartozást nem mutat.

Összegezve, a rövid lejáratú kötelezettségek összege 2013. szeptember végére csökkent. Ennek egyik oka, hogy az eredményesség romlásával – illetve az osztalékok kifizetésével - csökkent a Társaság osztalék kifizetéshez kapcsolódó kötelezettsége. A pénzügyi évek zárását követően az osztalékfizetési kötelezettségek rendezésre kerültek, így azok eltűntek a kötelezettségek közül.

Szintén jelentős csökkenést mutatott a pénzügyi lízingekhez kapcsolódó rövid lejáratú kötelezettségek összege a tárgyévi törlesztések miatt.

A szállítóállomány összege megnőtt, de korosítási problémát nem tapasztaltunk, a Társaság szállítói kötelezettségeit időben teljesíti.

Passzív időbeli elhatárolások

A passzív időbeli elhatárolások egyenlege az alábbiak szerint alakult:

Passzív időbeli elhatárolások (adatok ezer forintban)

Megnevezés	2011.12.31.	2012.12.31.	2013.09.30.
Bevételek passzív időbeli elhatárolása	0	0	0
Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	2 185	7 715	20 340
Összesen	2 185	7 715	20 340

A passzív időbeli elhatárolások egyenlegének jelentős emelkedését főleg technikai okok magyarázzák. A Társaság a várható helyi adókat év közben elhatárolja, és a passzív időbeli elhatárolások között mutatja ki a várható kötelezettségeket (iparűzési adó, építményadó, gépjárműadó). Ezek összesen 20 186 eFt-ot tesznek ki.

6.3. A Társaság készpénztermelő képessége, likviditási helyzete

A Társaság készpénztermelő képességét az adózás utáni eredmény és a számvitelileg elszámolt amortizáció összegeként becsüljük. Ezzel a megközelítéssel a Társaság készpénztermelő képessége az alábbiak szerint alakult.

Becsült készpénztermelő képesség (adatok ezer forintban)

Megnevezés	2011.12.31.	2012.12.31.	2013.09.31.	2013.EXT
Adózott eredmény	64 997	38 474	-1 230	-31 500
Amortizáció	68 152	63 822	41 783	56 529
Készpénztermelő képesség	133 149	102 296	40 553	25 029

A Társaság a 2011-es pénzügyi évben kifejezetten jó készpénztermelő képességgel rendelkezett, amely arányaiban elérte a nettó árbevétel 16,4%-át. Ez a teljesítmény a 2012-es pénzügyi évben már romlásnak indult, de még mindig magas maradt. A helyzet az idei évben változott meg drasztikusan, aminek elsődleges oka a Társaság eredményességének erőteljes romlása. A 2013-as prognosztizált eredményt előre bocsátjuk, később részletesen bemutatjuk.

Itt hívjuk fel a figyelmet arra is, hogy a rezsicsökkentés miatti árváltozás az OKÖ szolgáltatási területén 13,8%-ot, a Bakonyszolg Kft. területén 19,6%-ot tesz ki a 110 literes edényméret esetén. Ez a változás a Társaság hulladékgazdálkodásból származó árbevételét félévre csökkentette (2012-es évre: 380.798 eFt), de éves szinten a csökkenés 52.550 eFt lett volna.

Ez a csökkentés önmagában negatív készpénztermelő képességet fog eredményezni a Társaság számára a közeljövőben, amely hosszú távon nem fenntartható. További romlást fog eredményezni a készpénztermelő képességben a depónia díj 2014. január 1-jétől esedékes (3.000 Ft/tonnáról 6.000 Ft/tonnára történő) emelkedése is.

A fenti következményeket a 2014-es évre vonatkozó tervprognózisnál vesszük ismét számba. A 2013-as készpénztermelő képességét a lízing-visszafizetés (32.750 eFt) felemésztette, de ez a Társaság mai likviditási helyzetét még nem befolyásolta érdemben.

Likviditási mutatók

A Társaság főbb likviditási mutatói az alábbiak szerint alakultak a mérlegben megtalálható számok alapján.

Likviditási mutatók (adatok ezer forintban, ha másképpen nem jelzettek)

Megnevezés	2011.12.31.	2012.12.31.	2013.09.30.
Forgóeszközök (A)	314 848	334 993	331 520
Készletek (B)	19 303	16 026	14 525
Rövid lejáratú kötelezettségek (C)	172 046	138 960	114 236
Likviditási mutató (A/C)	183,0%	241,1%	290,2%
Gyors likviditási mutató ((A-B)/C)	171,8%	229,5%	277,5%

A fenti táblázat alapján a Társaság likviditási mutatói kedvezőek, és javuló tendenciát mutatnak. Ezek a mutatók azonban nem a valós helyzetnek megfelelő képet festik a helyzetről, ezért a Társaság likviditási helyzetét részletesebben is ismertetjük.

A Társaság 2013. szeptember 30-i időpontra vonatkozó fizetőképességét a rövid lejáratú kötelezettségek és a likvid (forgó) eszközök szembeállításával értékeljük. Ezeket az egyenlegeket azonban módosítjuk, hogy a kalkuláció jobban tükrözze a valós likviditási helyzetet.

A készletekből levontuk az árukészlet összegét, 9.808 eFt-ot, mivel azok hulladékgyűjtő edényeket takarnak és felhasználáskor tárgyi eszközzé lesznek minősítve és egy összegben költségként kerülnek elszámolásra. Másrészt levonunk 5.000 eFt-ot, ami véleményünk szerint hiányzik a vevők értékvesztése közül. A pénzeszközök közül levontunk 134.000 eFt-ot, amely a céltartalékok között megképzett összeg megfelelője, mivel ez a forrás (illetve annak egy része) – egy éven belül – felhasználásra kerül, az szabadon nem elkölthető. A lízingkötelezettségek közül levontunk 14.000 eFt-ot, amely 2015-től marad fenn, így hosszúlejáratú kötelezettség.

Az így módosított adatok az alábbiak:

Likviditási helyzet
(adatok ezer forintban)

Megnevezés	2013.09.30.	Módosítás	Módosított egyenleg
Készletek	14 525	-9 808	4 717
Követelések	117 725	-5 000	112 725
Pénzeszközök	199 271	-134 000	65 271
<hr/>			
Összes likvid eszköz	331 521	-148 808	182.713
Összes rövid lejáratú köt.	114 236	-14 000	100 236
			82 477
Likviditási többlet	217 285		

A Társaság rövid távú likviditása ma még rendben van, eszköz oldalon még többlet mutatkozik, ugyanakkor ez a likviditási többlet 2014. április, május végére már valószínűleg meg fog szűnni.

A Társaságnak nincsenek bankhitelei, de élő hitelszerződése van. A Társaság 50 MFt folyószámla hitellel rendelkezik, amelynek lejáratát 2014. május 30., ez a hitel valószínűleg folyamatosan felhasználható lesz. A finanszírozáshoz kapcsolódó kötelezettségeit a pénzügyi lízingek testesítik meg. Ezek egyenlege a visszafogott beruházási tevékenység miatt csökkenő pályán van.

A Társaság jelenlegi likviditási helyzete megfelelő, de felhívánk a figyelmet az alábbiakra.

- A Társaság készpénztermelő képessége 2012-től kezdődően nagyon visszaesett, az érték 2013-ban már nagyon alacsony és tovább csökken.
- Ez a készpénztermelő képesség a közeljövőben negatívba fog fordulni, erre a Társaságnak mindenképpen reagálni kell. A fordulat főleg a rezsicsökkentés miatt kialakuló alacsonyabb árbevétel és a depónia díj 2014. január 1-jén esedékes emelkedése miatt következik be.
- A Társaság jelenlegi likviditási mutatói még kedvező képet festenek, de a részletesebb elemzés már gyorsan romló likviditási helyzetet tár fel, ha a likvid eszközöket és a rövid lejáratú kötelezettségeket tényleges tartalmuk alapján ítéljük meg, úgy a Társaság likviditási többlete gyorsan, néhány hónap alatt meg fog szűnni.
- A polgárdi lerakó használata 2014-ben egyszeri költséget fog okozni.

A Társaság eredmény alakulását abból a célból elemezzük, hogy feltárhatók-e érdemi tartalékok, amelyek ellensúlyozzák az árbevétel csökkenést.

6.4. A Bakonyszolg Kft. likviditási helyzete

A Leánytársaság likviditása már nem megfelelő, a tartozását a Társaság felé tereli. A likviditást a következő táblázattal szemléltetjük.

Likviditási helyzet (adatok ezer forintban)

Megnevezés	2013.07.31.	Módosítás	Módosított egyenleg
Készletek	737	0	
Követelések	16 167	0	
Pénzeszközök	5.120	-15 395	
Összes likvid eszköz	22 024	-15 395	6 629
Összes rövid lejáratú köt.	11 965	0	11 965
Likviditási többlet / hiány	10 329		-5 336

A hiányt az okozza, hogy a megképzett céltartalék már nincs meg pénzeszközben. A vevői késve fizetésre már nincs tartalék, az egyértelműen a szállítók terhére finanszírozódik. Adótartozás itt sincs, de a szállítóállomány már 11 MFt (ebből az OKÖ 8,2 MFt).

A saját tőke 2012. december 31-én 26.430 eFt volt, de az időszaki veszteségek ezt csökkentik.

7. A Társaság eredményének alakulása

Az alábbiakban bemutatjuk a Társaság összköltség-eljárással készült eredménykimutatásait a vizsgált időszakokra vonatkozóan.

Eredménykimutatás (adatok ezer forintban)

Megnevezés	2011.12.31.	2012.12.31.	2013.09.30.
Belföldi értékesítés nettó árbevétele	810 666	756 248	590 413
Export értékesítés nettó árbevétele	0	0	0
Értékesítés nettó árbevétele	810 666	756 248	590 413
Aktivált saját teljesítmények értéke	904	0	0
Egyéb bevételek	4 535	7 195	4 640
Anyagköltség	116 901	118 725	88 143
Igénybe vett szolgáltatások értéke	183 527	180 950	153 668
Egyéb szolgáltatások értéke	7 814	7 914	14 358
Eladott áruk beszerzési értéke	1 162	152	9
Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	6 912	679	2 928
Anyagjellegű ráfordítások	316 316	308 420	259 106
Béreköltség	199 532	200 964	168 697
Személyi jellegű egyéb kifizetések	21 265	15 871	10 754
Bérfelárak	57 715	55 996	43 985
Személyi jellegű ráfordítások	278 512	272 831	223 436
Értékcsökkenési leírás	68 152	63 822	41 784
Egyéb ráfordítások	66 269	81 070	76 401
ÜZEMI TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE	86 856	37 300	-5 674
Pénzügyi műveletek bevételei	8 638	16 369	5 572
Pénzügyi műveletek ráfordításai	18 522	5 308	3 263
PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE	-9 884	11 061	2 309
SZOKÁSOS VÁLLALKOZÁSI EREDMÉNY	76 972	48 361	-3 365
RENDKÍVÜLI EREDMÉNY	-2 002	0	0

ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY	74 970	48 361	-3 365
Adófizetési kötelezettség	9 973	9 887	0
ADÓZOTT EREDMÉNY	64 997	38 474	-3 365
Jóváhagyott osztalék és részesedés	64 997	38 474	0
<hr/>			
MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	0	0	-3 364

Mivel a Társaság főleg szolgáltatást nyújt, termelési tevékenységet nem folytat, illetve nincs jelentős áruértékesítés és közvetített szolgáltatás, az eredmény kimutatásokban szereplő számok közvetlenül összehasonlíthatóak.

Az eredménykimutatások áttekintéséből látszik, hogy az üzemi eredmény gyorsan csökkent és 2013-ban már negatívvá vált. 2011-ben a Társaság még 10,7%-os üzemi eredményrátaival működött, ez 2012-re drasztikusan lecsökkent (4,9%, a díjmelés mérséklése miatt), majd 2013. első kilenc hónapjában negatívba fordult.

Az alábbiakban bemutatjuk ennek főbb okait.

Értékesítés nettó árbevétele

A Társaság árbevételeinek megoszlása a főbb tevékenységek között az alábbi:

Értékesítés megoszlása a fő tevékenységek között (adatok ezer forintban)

Megnevezés	2011	2012	2013.06.30.	2013.09.30.	2013.EXT
Hulladékgazdálkodás	610 124	582 203	328 844	456 932	587 000
Parkfenntartás- köztisztaság	129 100	107 405	49 317	82 102	110 000
Útfenntartás	45 817	46 704	21 257	34 992	46 000
Egyéb vegyes tevékenység	25 625	19 936	11 981	16 386	20 000
Összesen	810 666	756 248	411 400	590 412	742 000

A Társaság nettó árbevételének 75-78%-a a hulladékgazdálkodásból származik, a többi árbevétel megoszlik a parkfenntartás, útfenntartás és egyéb vegyes tevékenységek között.

A hulladékgazdálkodás 2013. évi árbevételét extrapolációval állítottuk elő, de két tényezővel korrigálni kellett. Egyrészt a hómunka árbevétele 2013 első félévében nagyon magas volt (17.805 eFt), míg 2012-ben csak 7.216 eFt, 2011-ben hómunka elszámolás nem ezen a soron volt. A harmadik negyedévben nem is jelentkezett ilyen árbevétel és valószínűleg a negyedik negyedévben sem fog. Így az extrapolálás során ezzel a bevétellel a második félévre nem számolunk. Másrészt 2013. január 1-jével megvalósult egy átlagos 4,1%-os áremelés, amely 2013. június 30-ig élt, 2013. július 1-jétől életbe lépett a díjcsökkentés. A többi tevékenység (szerződött szállítások, közületek, szemétteleni működtetés) árbevétele nagyjából megegyezik az első félévben tapasztalható trendekkel.

Ha e két tényezőt figyelembe vesszük, úgy a hulladékgazdálkodási árbevétel emelkedése a bázishoz 0,8%-ot tesz ki, ami nem jelentős. A parkfenntartás, útfenntartás bázis szintű, az egyéb tevékenységek körében is elérhető a bázis árbevétel.

A nem lakossági szektorok árbevétel emelkedése tompította a lakossági személyszállítás árbevételének visszaesését, de 2014-ben a 2013 első félévéhez mérve éves szinten kb. 70 MFt árbevétel fog kiesni.

Anyagköltség

Az anyagköltség aránya az árbevétel százalékában 2013 első félévig viszonylag konstans képet mutatott, az évek során 14,4% és 15,2% között ingadozott. 2013-ban kisebb csökkentés állt be.

A főbb anyagköltség tényezők az alábbiak voltak (a táblázatban az összehasonlítás kedvéért bemutatjuk a 2013. extrapolált értékeit is):

Anyagköltségek részletezése
(adatok ezer forintban)

Megnevezés	2012.12.31.	2013.06.30.	2013.09.30	2013. EXT
51111 Egyéb anyagok	18 897	16 730	18 775	21 000
51121 Benzin, gázolaj	71 637	34 731	51 288	69 400
5114 Alkatrészek	7 965	4 676	6 760	9 400
5119 Közüzemi díjak (áram, víz, gáz)	8 734	2 821	4 242	5 700
51122 Kenőanyag	2 361	1 380	2 065	2 800
5113 Gépkocsi köpeny	4 147	1 263	1 480	2 500
Nem részletezett egyéb	4 984	945	1 398	2 000
Összesen	118 725	63 880	88 143	112 800

Az anyagköltségek részletezése alapján az alábbiakat tapasztaltuk.

A költségelemek nagy része megfelel a korábbi évek gyakorlatának, a benzin, gázolaj soron enyhe csökkenés látszik éves összevetésben. A Társaság elmondása szerint a munkagépekben GPS jeladó került beszerelésre, amely üzemanyag-szintmérővel van kombinálva. A hónap utolsó napján az autókat teli kell tankolni, így a valós fogyasztást tudják elemezni a Társaság munkatársai. A bemutatott kontrollt megfelelőnek tartjuk a fogyasztás kézbentartásához.

Két esetben tapasztaltunk jelentősebb emelkedést:

- egyrészt megugrottak az alkatrészek költségei, de nem annyira jelentős mértékben, mint amennyire a korábbiakban már említett, visszafogott eszközpótlás mellékhatásaként számolni kellett volna a karbantartással kapcsolatos költségek emelkedésénél,
- az egyéb anyagok költségei az első félévben emelkedtek, de a harmadik negyedévben csökkentek, így éves szinten az emelkedés mérsékelt maradt.

Igénybe vett szolgáltatások

Az igénybe vett szolgáltatások a Társaság második legnagyobb költségeleme a bérköltség után. Ezen soron megjelenő főbb tételek az alábbiak voltak:

Igénybevett szolgáltatások (adatok ezer forintban)

Megnevezés	2012	2013.06.30.	2013.09.30.	2013 EXT
Javítási karbantartási költség	30 574	18 143	25 452	36 000
Bérleti díjak	28 457	11 473	17 305	23 000
Ártalmatlanítás, átrakás, előkészítés költségei	17 695	8 512	9 661	14 000
Szállítási, rakodási költség	15 117	6 556	11 427	16 000
Portaszolgálat	11 308	5 647	8 501	11 300
Távfűtés	10 187	6 221	7 694	11 000
Tervezési, szakértési díj, ISO költség	8 605	2 513	4 408	5 000
Telefon, posta, közlöny	9 424	6 186	9 183	12 400
Jogi, könyvvizsgálati díj, tanácsadás, társulási HJ	4 449	2 644	3 741	5 300
Munkaerő kölcsönzés	3 622	5 971	9 238	12 000
Vállalkozói díjak	26 747	18 739	25 235	30 400
Nem részletezett egyéb	14 765	13 923	21 823	25 000
Összesen	180 950	106 528	153 668	201 400

Megjegyzés: 2012-ben az átrakás költsége még szerepelt, a 2013-as adatokban nem itt van.

A táblázatban bemutatjuk a 2013. január-szeptember számok alapján extrapolált összegeket a 2013. teljes évre vonatkozóan is. Látható, hogy az igénybe vett szolgáltatások növekedésének üteme jóval az árbevétel változás felett van.

Évesítve, az igénybevett szolgáltatások 11,3%-kal magasabbak, mint a bázisév adatai.

A javítási, karbantartási költségek emelkedése várt hatás, az előregedő járműpark ilyen költségtöbbletet okoz. A Társaság csak sztenderd karbantartót (3 fő) foglalkoztat, ez okozta, hogy a karbantartási anyagköltségek nem emelkedtek, de a szolgáltatás költségeinek nőni kellett.

A bérleti díjakban az elérhető költségmérsékléseket elérték, a legnagyobb elemekben (szeméttelep éves bérleti díja, a munkaruha bérleti díja - ez valójában komplett munkaruha kezelés, a cserétől a mosatásig- a gépbérletek) a költség állandó.

A költségelemek közül növekedés tekintetében az alábbiak emelkednek ki:

- Ártalmatlanítás, átrakás, előkészítés költségei;
- Munkaerő kölcsönzés;
- Vállalkozói díjak;
- Telefon, posta, előfizetések.

A Társaság tájékoztatása szerint az ártalmatlanítás a depónia területén keletkező csurgalékvíz mennyiségével van összefüggésben. Ennek mennyisége nagyban függ az időszaki csapadékmennyiségtől, ilyenformán a Társaság hatókörén részben kívül esik. A lerakó területén egy 400 m³-es medencében gyűjtik a csurgalékvizet, ennek elszállítása az OSZ Zrt. szennyvíztisztító telepére történik. A lerakó leállása után is lesz ilyen költség, hiszen ez csak részben függ a tényleges ráhordástól. A csatornaszolgáltatás kvázi hatósági áras termék, ez gátat szab a költség mérséklésének.

Időarányosan a hulladékátrakás költsége is nagy emelkedést mutat (529153-as főkönyvi számla). A Társaság Kisigmándon vesz igénybe átrakó állomást, ahonnan az AKonténer nevű társaság szállítja be a hulladékot 25 m³-es öntömörítős konténerekben. A díj megugrását a lerakási díj bevezetése okozta, mivel a lerakási díjat a beszállítónak kell fizetni, így az alvállalkozó díjai megemelkedtek.

A szállítási költségek emelkedése is becsülhető hatás.

A munkaerő-kölcsönzés emelkedése az igénybevétel ideje miatt változott, mivel 2012-ben csak szeptembertől került bevezetésre ez a konstrukció, míg 2013-ban a díj hét hónapot takar. A létszám és a díj jelentősen nem változott (6-7 főről van szó, akik a lerakóban dolgoznak a szétválogatás területén).

A vállalkozói díjak prognosztizált költsége már a lekönyvelt éves díj, ezt az adatot bekértük és értékeltük. A parkfenntartásra kb. 15 MFt, az útkarbantartásra kb. 8,2 MFt, a szeméttelpre kb. 2 MFt alvállalkozói költséget vállalt a Társaság. A költségek a városi megrendelések mögött állnak. Áttekintettük, hogy érvényesült-e keresztfinanszírozás e két tevékenységi körben, előre bocsátjuk, nem, így e költségeket az önkormányzat a díjakban megfizette.

A postaköltség megugrásának elsődleges oka, hogy megnőtt a kibocsátott számlák száma. Ez főleg annak köszönhetően következett be, hogy Tatán és Oroszlányban a lakossági számlák gyakorisága megnőtt, Tatán éves számla helyett negyedéves számlákat, Oroszlányban féléves számlák helyett szintén negyedéves számlákat bocsátanak ki. Így Tatán a korábbiaknál négyszer több, míg Oroszlányban kétszer több számla kerül nagyságrendileg kibocsátásra.

A nem részletezett költségek köre széles (hirdetések, oktatás, utazási költségek, tűzvédelmi szakértő, munkavédelmi szolgáltatás, csatornadíj, rágcsálóirtás, autópályadíj, diszpécsterszolgálat, számlanyomtatás, védőital), mindegyike 500-1.000 eFt, de a százezres nagyságrendű megtakarítási lehetőségeket e munka keretében nem tártuk fel.

Összességében, a költségek körében pazarló gazdálkodás nyomait nem láttuk, a mérséklés lehetséges, de a költségkihatása legfeljebb 1-2 MFt lehetne éves szinten. Ezt a 2014-2017 eredmény kimutatásában elvárásként megjelenítjük.

Egyéb szolgáltatások

Az egyéb szolgáltatások főbb sorainak alakulását az alábbi táblázat mutatja be.

Egyéb szolgáltatások (adatok ezer forintban)

Megnevezés	2012	2013.06.30.	2013.09.30.	2013 EXT.
53104 Felügyeleti díj	0	3 396	5 094	6 600
Egyéb hatósági, igazgatási díjak	937	872	1.828	2 100
532 Pénzügyi szolgáltatási díjak	3 682	2 434	5 044	7 600
533 Biztosítás	3 295	1 696	2.390	3 400
Összesen	7 914	8 398	14.358	19 700

A költségek ezen a soron drasztikusan megugrottak, és ezek az összegek nem is csökkenthetők. Ennek elsődleges oka a felügyeleti díj bevezetése, ez tavaly még nem szerepelt a költségek között. Ezen díj éves hatása körülbelül 6,6 Mft körül várható. A peresítések miatt növekedtek a hatósági, igazgatósági díjak, a bankköltségek itt is jelzik, hogy e költségelem kétszeresére ugrott (ez a költség nem függ attól, hogy a Társaság nem vesz fel hitelt). A bankköltségek megugrása a megnövekedett számlaszámra is visszavezethető. Nagyon sok vevő továbbra is csekken fizeti be a közszolgáltatási díjat, és a csekkek után a szolgáltatónak jelentős költségei merülnek fel (posta, bank).

Összegezve, e költségek emelkedése elháríthatatlan volt, a következő években a költségemelkedésre, mint bekövetkezett eseményre kell a tervet készíteni.

Személyi jellegű ráfordítások

A személyi jellegű ráfordítások alakulását az alábbi összefoglaló táblázatban mutatjuk be, ahol szintén feltüntetjük és szemléltetjük a 2013 végére várható éves értékeket.

Személyi jellegű ráfordítások
(adatok ezer forintban)

Megnevezés	2011	2012	2013.06.30.	2013.09.30	2013 EXT
Bérköltség	199 532	200 964	93 679	168 616	216 000
Személyi jellegű egyéb kifizetések	21 265	15 871	6 859	10 754	14 000
Béjárulékok	57 715	55 996	23 869	43 985	56 000
Összesen	278 512	272 831	124 407	223 355	286 000

A táblázatból látható, hogy 2011-ben és 2012-ben hasonló nagyságrendű személyi jellegű ráfordítás merült fel a Társaságnál, azonban 2013-ra jelentős mértékű növekedés történt. Ennek két összetevője van. Egyrészt 5,7%-os bérfeljesztés történt (ennek kihatása 14,6 MFt költségfebbletet okozott), másrészt az ügyvezető a kilépésekor 30.312 eFt + 8.639 eFt járulék költséget indukált (ez 38.951 eFt költségnövekedés). A várható költségemelkedést a jutalom kifizetések elmaradása és a felsővezető távozásának bérkilépése mérsékelte kb. 14 MFt-ra.

A szellemi és fizikai állomány bérköltsége az alábbiak szerint alakult 2012-ben:

Egy főre jutó bérköltségek - 2012
(adatok ezer forintban, ha másképpen nem jelzettek)

Megnevezés	Létszám- adatok (fő)	Összes bérköltség	Egy fő éves bérköltsége	Egy fő havi bérköltsége
Fizikai	70	123 676	1 767	147
Szellemi	18	76 987	4 277	356
Állományon kívüli dolgozók	0	301	0	0
Összesen	88	200 964	2 284	190

A 2013-as adatok nem állnak rendelkezésre, de az 5,7% bérfejlesztéssel a fizikai dolgozókra 155 eFt havi bruttó bér, a szellemiekre havi 376 eFt havi bruttó bér esik. A szellemi dolgozókra jutó bérek magasabbak a normánál, a fizikai dolgozóké nem, de mivel alig van egyéb juttatás (csak étkezési hozzájárulás van, más elem nincs), ezt az örökséget tudomásul kell venni. A Társaságnál Kollektív Szerződés, illetve rögzített prémium/jutalom rendszer nincs.

A megadott létszámszerkezet alapján értékeltük az állomány leterheltségét, érdemi tartalékot nem találtunk. A szellemi állományt 1 fő vezérigazgató, 1 fő gazdasági igazgató, 5 fő üzletágvezető, 1 fő informatikus, 1 fő munkaügyi referens, 1 fő pénzügyi előadó, 2 fő könyvelő, 4 fő (1 vezető közülük) ügyfélszolgálat és 1 fő titkárság képezi. A műszaki igazgató státuszát (helyesen) nem töltötték be, így a részlegvezetők leterheltsége rendben van. Az útfenntartás és a parkgondozás elkülönült, a parkgondozás 100 MFt-os árbevétele alapján ez a státusz nem vitatható, az útfenntartásnál az 50 MFt-os árbevétel miatt ez a státusz mérlegelhető lenne, de mivel a csoportba ezt meghaladóan csak 5 fizikai dolgozó tartozik, és a feladatot jelentős vállalkozói háttérrel látják el, a poszt nem kifogásolható. A parkfenntartás dolgozói hasonlóan csak fizikaiak, 11 fő, más szellemi beosztott nincs.

A hulladékgyűjtéshez három üzletágvezető tartozik. Az egyedi béreket nem vettük kritika alá. A lakossági szemétszállítás és a tatai kirendeltség vezető indokolt, a konténeres szállítás kiemelése nélkülözhető lenne, de mivel a Társaság most hajtja végre a konténeres szállítás kiszervezését (a Ht. szerint ez jogellenes lenne), így a szakmai vezetői státusz betöltését most kellene biztosítani.

A könyvelés, pénzügy stáb korrekt, itt látják el a Bakonyszolg könyvvizetését is. Az ügyfélszolgálaton 4 fő dolgozik, nem végeztünk munkaidő elemzést, de a kibocsátott számlák magas száma miatt a szervezet ilyen létszámon való fenntartása indokolható.

Értékeljük az Igazgatóság, FB tagjai részére kifizetett összegeket. A kifizetés vállalható összegű, 2012-ben a tiszteletdíjak mértéke 1.415 e Ft volt. Figyelemmel arra, hogy itt az Igazgatóság kontroll szerepe indokolható, az Alapszabályba beépült, megtakarításra itt nem látunk lehetőséget.

Összegezve. A személyi jellegű ráfordítások jelentősen emelkedtek, amelyet a tevékenység volumene és az árbevétel alakulása nem indokolt, de ez csak egyszeri hatással, a cégvezető kilépésével függ össze. A bérfejlesztés a 2013. évi infláció mértékéhez igazodott, ez esetleg lehetett volna kisebb mértékű, de ezt utólag visszavonni nem lehet. A béren kívüli juttatások minimálisak, jutalomrendszer cégvállalás szintjén nincs.

Értékcsökkenési leírás

Az értékcsökkenés összege csökkenő tendenciát mutat. Ez összhangban van várakozásainkkal, illetve a Társaságtól kapott azon információval, hogy a korábbi tulajdonos az utóbbi években jelentősen visszafogta a beruházási ütemet, ami a géppark előregedésével párhuzamosan az értékcsökkenési leírás mérséklődésével is járt.

Ennek további hozománya, hogy a karbantartásra fordított összegek viszont növekvő pályán vannak, mind az anyagszükségletet, mind az igénybevett szolgáltatások tekintetében.

Egyéb ráfordítások

Az egyéb ráfordítások egyenlege éves összehasonlításban jelentős növekedést mutat, ezért főkönyvi számlák szintjén bemutatjuk a főbb egyenlegeket valamint a 2013-ra várható éves értékeket.

Egyéb ráfordítások
(adatok ezer forintban)

Megnevezés	2012	2013.06.30.	2013.09.30.	2013 EXT
861 Értékesített eszközök könyv szerinti értéke	0	0	2 064	2 100
865 Céltartalék képzés	35 792	0	0	0
866 Értékvesztés	20 055	0	0	5 000
8671 Állami ktgvetéssel elszámolt adók	2 144	1 190	1 888	2 500
8672 Helyi adók	21 470	12 240	18 360	24 500
8673 Lerakási járulék	0	34 495	53 876	69 000
Egyéb	1 609	175	212	300
Összesen	81 070	48 100	76 401	103 400

Az egyéb ráfordítások növekedése még jóval erőteljesebb lesz, mint ami az eredménykimutatás soraiból következtethető lenne. Ennek az alábbi főbb okai vannak.

2013-ban nem került megképzésre az értékvesztés, mivel azt a Társaság csak évente egyszer végzi el. Ennek hiányát 5 MFt összegre becsültük a vevőkkel foglalkozó részben.

Az egyéb ráfordítások igazi növekedését a lerakási járulék 2013-as bevezetése okozta, mivel ez a ráfordításelem éves szinten 69 MFt nagyságrendű. További problémát fog okozni, hogy jövőre ennek jelenlegi mértéke (3.000 Ft / tonna) meg fog duplázódni, ami kompenzáció nélkül szinte lehetetlen helyzetet teremt a Társaság számára. Kompenzációs lehetőségekről a Társaságnak jelenleg nincs információja, megoldást csak válogatómű telepítése és működtetése jelenthetne.

Pénzügyi eredmény

A Társaság pénzügyi eredménye az alábbiak szerint alakult:

Pénzügyi eredmény (adatok ezer forintban)

Megnevezés	2012	2013.06.30.	2013.09.30.	2013 EXT
972-974 Kapott kamatok	8 541	3 181	4 388	6 000
976 Árfolyamnyereség	7 828	788	1 184	1 500
ÖSSZES Bevétel	16 369	3 969	5 572	7 500
872 Fizetendő kamatok	3 409	1 128	1 572	2 000
876 Árfolyamveszteség	1899	1 125	1 690	2 200
ÖSSZES Ráfordítás	5 308	2 253	3 262	4 200
Eredmény	11 061	1 716	2 310	3 300

A pénzügyi eredmény jelentősen romlott, ezzel együtt nem annyira jelentős a Társaság számára. A visszaesésben a kevesebb kapott kamat, illetve az alacsonyabb árfolyamnyereség játszott szerepet. A kapott kamatok csökkenése a Társaság pénzügyi helyzetére vezethető vissza, az árfolyamnyereség a lízingkötelezettségekből következik, arra jelenleg a Társaságnak limitált hatása van.

Eredménykimutatás összefoglaló

A Társaság jövedelmezősége és ehhez kapcsolódóan készpénztermelő képessége jelentősen visszaesett az elmúlt időszakokban. A 2013-as év első kilenc hónapjában az üzemi eredmény és a mérleg szerinti eredmény már negatívba fordult, még úgy is, hogy a vevőkövetelésekre értékvesztés elszámolása nem történt meg.

A Társaság eredményességének romlását a 2013-as évben főleg külső okok és egyszeri tételek magyarázzák:

- A legjelentősebb eredményrontó tétel a lerakási járulék bevezetése, ennek szeptemberig felmerült összege közel 54 MFt.
- Jelentős eredményrontó tétel a korábbi vezérigazgató távozásakor kifizetett bérköltség, ennek költségösszege nagyságrendileg 39 MFt és volt.
- A felügyeleti díj is 2013-tól megjelenő költségelem, ez szintén kívül esik a Társaság hatókörén, a 2013-ra várható éves összege 6,9 MFt.
- A számlázási gyakoriságok emelése jelentősen megemelte a postai és pénzügyi szolgáltatások költségeit, a csapadékos időjárás szerepet játszott az ártalmatlanítási költségek megugrásában, a lerakási járulék ráakódott a Kisigmándon történő átrakási költségekre.
- A kölcsönzött munkaerő költségének emelkedése csak technikai, mivel 2012-ben csak szeptemberben vezették be ezt a konstrukciót, míg idén a költségek teljes egészében felmerültek az első hét hónapban.
- A karbantartási költségek növekedése nem elhárítható, és még van több költségelem, ahol a növekedés nem elháríthatóan következett be (pl. banki jutalékok, szállítás).

A részletesen nem vizsgált költségekben látunk megtakarítási lehetőségeket, de ezek összességében nem jelentősek. A Társaság 2013-as vesztesége objektív, elháríthatatlan veszteség lett, ezért a mai cégvezetés nem vonható kérdőre.

Keresztfinanszírozás

A Ht. tiltja a közszolgáltatási tevékenységet érintő keresztfinanszírozást. Ellenőriztük, hogy ez 2012-ben, illetve 2013. szeptember 30-ig megtörtént-e.

Városi és egyéb piaci megbízású tevékenységek egyenlege
(adatok ezer forintban)

<i>Megnevezés</i>	<i>2012</i>	<i>2013. 09. 30.</i>
Árbevétel parkfenntartás	107.405	82.102
Árbevétel útkarbantartás	46.703	34.992
Parkfenntartás közvetlen költségei	54 108	40.256
Útkarbantartás közvetlen költségei	23 608	17.164
Részegyenleg	76 392	59.674
Parkfenntartás közvetett költségei	21.817	13.563
Útkarbantartás közvetett költségei	9.279	5.944
Alvállalkozói díjak	679	3.648
Egyenleg	44.617	36.519

A könyvelési számok alapján a keresztfinanszírozás nem áll fenn. A táblázatban nem jelenítettük meg a központi irányítás költségeit, ez a pozitív egyenleget valamennyire csökkentené.

A Bakonyszolg Kft. veszteségessége

A 2013. évi veszteség július 31-én -11.323 eFt volt. Az árcsökkentés még csak egy hónapban érvényesült, ez az év hátralevő részében még legalább 4 MFt veszteséget okoz, az éves eredmény -25 MFt-ban becsülhető, azaz a saját tőke gyakorlatilag megszűnik. Az értékelés a 2013. július 31-i, az OKÖ-től eltérő, szűkített iratanyagon nyugszik. A finanszírozó csak az OKÖ lehet, más szállító nem fog hitelezni, az alapító önkormányzatokra sem lehet számítani.

A működési kiadások meghaladják a bevételeket, a bérek, az üzemanyagok, a karbantartások, a hulladékártalmatlanítás adják a költségek 90%-át, ezek a költségek nem csökkenthetők. A továbbműködtetéshez új modellt kellene választani.

Eredményterv a 2014-2017 évekre

A 2014-2017 évekre a következő eredménytervet állítottuk össze. A terv egyszerűsített, az összeállítás irányelveit részletesen bemutatjuk.

Eredményalakulás (adatok ezer forintban)					
Tétel	2013	2014	2015	2016	2017
Értékesítés árbevétele	742.000	724.500	760.725	798.762	838.726
-ezen belül lakossági	352.000	315.000	330.750	347.288	364.652
-ezen belül minden	390.000	409.500	429.975	451.474	474.074
egyéb					
Aktivált					
saját eszközök	0	0	0	0	0
Egyéb bevételek	6.200	6.510	6.835	7.177	7.536
<i>Számított bevételek</i>	<i>748.200</i>	<i>731.010</i>	<i>767.560</i>	<i>805.939</i>	<i>846.262</i>
Anyagjellegű		338.217			
költségek	337.900	40.900	352.698	362.683	371.620
Személyi ráfordítások	286.000	247.000	251.940	256.979	262.118
Értékcsökkenés	55.700	56.000	56.000	56.000	56.000
Egyéb ráfordítások	103.400	103.400	103.400	103.400	103.400
		69.000	138.000	207.000	207.000
<i>Költségek,</i> <i>ráfordítások</i>	<i>783.000</i>	<i>854.717</i>	<i>902.038</i>	<i>986.062</i>	<i>1.000.198</i>
Üzemi eredmény	-34.800	-123.507	-141.522	-180.123	-153.936
EBITDA	20.900	-67.507	-85.522	-82.877	-97.936
Pénzügyi eredmény	3.300	-7.380	-12.480	-11.350	-10.200
Rendkívüli eredmény	0	0	0	0	0
Adózás előtti eredmény	-31.500	-130.887	-154.002	-191.473	-164.136

A számításokat a következő feltételezésekre építettük.

- 2014-ben a lakossági szemétszállítás ára nem változhat, az árbevétel a 2013. második féléves adataira épül. Nem becsültünk volumenváltozást. 2015-től évi 5% díjemelési lehetőséget tételeztünk fel.
- Az egyéb árbevételek (konténeres szemétszállítás, szeméttelep üzemeltetés, szelektív hulladékgyűjtés, útfenntartás, parkgondozás, egyéb tételek) mindegyike évi 5%-kal bővül az időszak minden évében. Az inflálásba bevontuk az önkormányzati költségvetésből finanszírozott feladatokat is.
- Az egyéb árbevételek évi 5%-kal bővülnek az időszak minden évében.
- Az anyagköltségek körében 2013-hoz képest 2014-ben 5%-os áremelkedést, 2015-ben 3%-os áremelkedést, majd további 2-2%-os áremelkedést becsültünk. Az energiaköltségekben, a karbantartási anyagokban ez az infláció nem eltűnt.
- A 2014-es hulladéklerakóhely-változás a következő többletköltséget indukálja: nyolc hónapig a szemetet Polgárdiba kell szállítani, ez járatonként 2x65 km többletút. Ez heti 38 járatot jelent az öntömörítő járművekben, heti 33 járatot jelent a konténeres szállításban. Ez 9.230 km többletút hetente, egy hónap alatt közel 39.966 menetkilométer. Egy kocsi átlagfogyasztása 40 liter, ez elszámolható költségben (320 Ft/l mellett) száz kilométerenként 12.800 Ft. A havi menetkilométerre ez 5.116 eFt, a nyolc hónapban 40.900 eFt. Ez csak 2014-ben merül fel.
- A szolgáltatási költségekben és a karbantartásokban 2014-ben 20%-os, 2015-ben és 2016-ban 10%-os, majd 2017-ben 5%-os, a bérleti díjakban évi 2%-os, az ártalmatlanításban 2014-től 2%-os, a szállításban hasonlóan 2%-os, a portaszolgáltatásban az éves átlagos béremelés mértékében, a tanácsadási díjakban a 2013-as várható költségelem változatlanul hagyásával, a telekommunikációban évi 2%-os, a jogi jellegű költségekben a 2013-as várható érték abszolút összegében, a vállalkozói díjak esetében 2%-os, a munkaező kölcsönzésben 2014-ben visszaeső, majd 2015-től a 2013-as érték 2%-os, a ki nem emelt költségekben 2%-os inflációval számoltunk.
- Az egyéb szolgáltatási díjakban évi 3%-os inflációt vettünk figyelembe.

- Az elábénál az egyéb bevételeknél választott évi 5%-os inflációval terveztünk.
- A személyi ráfordítások körében 2014-ben nem terveztünk béremelést, majd évi 2%-os ütemet állítottunk be. A polgárdi hulladéktelep igénybevétele túlmunkát indukál, de a Társaság megkísérli ennek az elkerülését, így ebből következően többletköltséget erre vonatkozóan nem állítottunk be.
- Az értékcsökkenést minden évben azonos összegben képeztük meg.
- A ráfordításoknál a 2013. évi összeget vettük fel minden évre, valamint megjelenítettük a lerakási járulék törvényben rögzített emelését. A többletet jelenítettük meg külön soron meg.
- A pénzügyi bevételeknél minden évben 2 MFt pénzügyi bevételt vettünk fel, mert a Társaság elkölte a céltartalékot, így pénzkészlete gyakorlatilag nem lesz.
- A pénzügyi kiadásoknál felvettünk 2014. második felében 70 MFt lízingköltséget, amelynek a kamata kb. 5% (ez 2014-ben 3.150 eFt, 2015-ben 2.550 eFt, 2016-ban 1.950 eFt, 2017-ben 1.350 eFt kamatot indukál), ehhez adódik a mai lízingek kamata (2014: kb. 780 eFt, 2015-ben kb. 450 eFt kamat). Azzal számolunk, hogy a Társaság a hulladéklerakó bővítésére 150 MFt hitelt vesz fel, egy év türelmi idővel, majd kilenc év, egyenlő részletekben történő törlesztésével, ez 5,3%-os kamaton 2014-ben 3.975 eFt, 2015-ben 7.950 eFt, 2016-ban 7.400 eFt, 2017-ben 6.850 eFt kamatot indukál. A Társaság 2014 második félévétől a rendelkezésre álló 50 MFt folyószámlahitelt lehívja, ez évi 3.500 eFt kamat (az első évben ennek a fele). Az árfolyam veszteséget évi 500 eFt-ra becsüljük.

A modellszámításaink szerint a működés már 2014-től kritikus lesz. Az árcsökkenéssel nem érintett tevékenységek az ár-stopot mérséklék, 2015-től ez a hatás megszűnhet a modell szerint. Nem tudtunk, nem lehet a hulladékkezelési díj dinamikus emelkedését ellentételezni. Ez a működési modell nem lesz tartható.

A pénzképződésben még rosszabb a helyzet.

Pénzképződés 2014-2017
(Adatok ezer forintban)

Megnevezés	2014	2015	2016	2017
Adózás előtti eredmény	-130.887	-151.002	-191.473	-164.136
Amortizáció	56.000	56.000	56.000	56.000
Lízingtörlesztés	-22.500	-23.970	-18.930	-14.000
Hiteltörlesztés	0	0	-16.666	-16.666
Beruházások	-5.000	-7.000	-10.000	-10.000
<i>Pénzegyenleg</i>	<i>-101.887</i>	<i>-125.972</i>	<i>-178.069</i>	<i>-148.802</i>

Ha a tevékenységből további pénzvesztés (pl. Bakonyszolg Kft. finanszírozása, növekvő behajthatatlan árbevétel) következik be, és ezzel számolni lehet, akkor a Társaság pénzügyi lehetetlenülése még gyorsabban beáll.

A Társaság pénztartaléka kb. 40 MFt pénzkészlet, és 50 MFt folyószámlahitel felvételi lehetőség. A tartalékok felhasználásával számolva a likviditás 2014 év végén elveszhet.

9. A Társulás kezelése

Az előző fejezetekben bemutattuk a Társulás jogi jellemzőit. A települési önkormányzatok saját akaratukból alapították meg a Társulást és adták át az önkormányzat felelősségi körébe tartozó szilárdhulladék-gazdálkodási feladatát. A Társulás megszervezésének célja az Európai Unió Kohéziós Alapjához benyújtandó támogatási pályázat szervezése és előkészítése, majd a beruházásban való közreműködés volt, ez a Társulási Megállapodásban és a Társulás Alapító Okiratában is rögzült.

Az uniós projekt pályázati keretét az állam megszüntette, így az alapítás célja – a Társulástól függetlenül – ellehetetlenült. Ettől függetlenül a Társulás az Mötv. alapján a szilárdhulladék-gazdálkodásban teljes törvényi felhatalmazással jár el.

A Társulás a Ht. előírását követve felmondta a 2011. december 28-án megkötött Közzolgáltatási szerződést és új közbeszerzési pályázatot írt ki a Társulást alapító önkormányzatok nevében. A közbeszerzési pályázatra csak a mai szolgáltatók jelentkeztek, így a közzolgáltatási szerződéseket a Társulás megkötötte a szolgáltatókkal. A szerződés 10 éves lejáratú.

A Társulás alapvető célja megghiúsult, de erre a Társulási Megállapodásban már gondoltak a felek; a megállapodást minden alapító tag jogosult felmondani, ha az alapítás óta eltelt 3 éven belül a beruházás nem kezdődik meg (ez bekövetkezett), illetve a beruházás az alapítást követő 6 éven belül nem valósult meg (ez is megtörtént). A felmondást ezen kívül indokolni nem kell. A megállapodást felmondani csak a folyó év december 31-ével lehet és a kiválásról szóló döntést az önkormányzat képviselő testülete minősített többséggel kell, hogy meghozza a kiválást megelőző hat hónapon belül. Lehetőség van a Megállapodás évközi felmondására, de ezt a kiválást tervező tag indoklással kell, hogy ellássa. A rendkívüli felmondásra a közbeszerzési pályázat kiírását és a közbeszerzési szerződés megkötését követően már nincs jogi érv.

A kiváláskor a kiváló tag a Társulásba megfizetett önrészét nem követelheti vissza. A kiválást követően a taggal el kell számolni, a tulajdoni hányadát pénzzel meg kell váltani. Amennyiben a kiválás a Társulás működését veszélyezteti, a Társulásnak joga van az elszámolás időpontját egy évre elhalasztani.

Az uniós pályázati lehetőség megszűnése miatt az Oroszlányi Önkormányzat a Társulásban való tulajdonosi szerepvállalása mérlegelhető. A szilárdhulladék-szállítási és gazdálkodási felelősségét az Önkormányzat vissza tudja venni. A saját tulajdonába került szervezet 10 évig megkapta a koncessziós jogot a hulladékszállításra, így a Társulásban lekötött erőforrások hasznosultak, de a felmondás mellett szólnak érvek. Arra azonban nem lehet számítani, hogy az eddig a szolgáltatók részéről megfizetett összegekkel a Társulás el tud számolni. Ez az OKÖ esetében kb. 20 MFt volt, és nagy valószínűséggel ez az összeg elment a pályázatra való felkészülésre, szakértői tanulmányokra, a működési rezsire. A jelenlegi koncessziós szerződés keretében a Társulás a nettó árbevétel 1%-át kéri koncessziós díjként, valószínűleg ez is a működés finanszírozására megy el. Ez az OKÖ-t évi mintegy 4 MFt megfizetésére kényszeríti, de ez a díj nem kirívóan magas, a szerződésbe bevonással nem is emelhető.

A közbeszerzési szerződés hatályban tartására akkor van lehetőség, ha valamennyi önkormányzat kiválik a Társulásból, de a kiváláskor nyilatkoznak arról, hogy a szerződést tiszteletben tartják. A szerződés azonban nemcsak az OKÖ (illetve Bakonyszolg) által ellátott szolgáltatókra terjed ki, hanem Polgárdi környékére is. Így a kiválás esetén a mai koncessziós szerződést jogfolytonosan fenntartani valószínűleg nem lehet. A ma ellátott szolgáltatási igénybevevők körére lehetne a kiválást szervezni, így egy új közbeszerzési kiírásra a mai OKÖ (Bakonyszolg) érdekkörében kerülhetne sor. Ehhez a ma a Társulás által ellátott önkormányzati kör új, szűkebb társulására lenne szükség.

A kiváláskor tehát a többi, Oroszlánnyal együtt 15 önkormányzat, valamint a Bakonyszolg szolgáltatásával lefedett 13 önkormányzat kellene, hogy együtt lépjen. A legtöbb település valószínűsíthetően követné Oroszlányt, a kulcskérdés Tata és környéke. Tata nagyobb település, így a lakosságszámmal mért szerepe is jelentősebb. Akkor lenne javasolható a kiválás megindítása, ha azzal Tata is egyetért, ellenkező esetben az OKÖ teljesen új szolgáltatási körre kell, hogy felkészüljön. A kiválás bejelentésének a megszervezésére van kb. négy és fél hónap, addig az ilyen célú egyeztetések lefolytathatók. De Tata és a többi település nem szembesül azokkal a problémákkal, amikkel a Társulás miatt a vezető tulajdonos, így a többi önkormányzat meggyőzése kérdéses.

Az Önkormányzat jelenleg a beruházási cél feladása miatt érdek nélkül maradt a Társulásban. A kiválás mellett szóló érv, hogy a Társulás költségeit az

önkormányzatok nem, vagy csak áttételesen tudják kontrollálni, és bár ebben a közbeszerzési eljárásban a Társulás korrekt szerepet vállalt, de a következő kiírás során ez nem garantálható. Bár a szerződés 10 év időtartamú, de nem elképzelhetetlen, hogy a törvényi kényszerek megváltozása miatt új közbeszerzési eljárást kell majd lefolytatni, és a Társulási Megállapodás által előírt december 31-i felmondás, a megelőző hat hónap bejelentési kötelezettsége ehhez nem, vagy csak nehezen tud igazodni. Az OKÖ kapacitásainak lekötéséhez új társulást kellene létrehozni a szolgáltatást igénybevevő önkormányzatokkal.

Ezzel szemben áll, hogy a többi önkormányzat maradéktalan támogatása nem, vagy csak magas szervezési és vezetői aktivitással lenne biztosítható, így sérülésmentesen ez nem biztosítható, illetve az is, hogy a Társulás részt vehet a hulladék lerakási díjat mérséklő válogatók megszervezésében. Abban is szerepet vállalhat, hogy képviseli az önkormányzat programját a veszteség mérséklésében, megszüntetésében. Ezt az összetett problémát most nem lehet jól megoldani.

10. Intézkedési terv

A megbízási szerződés feladatul szabja, hogy az értékelést követően Megbízott adjon intézkedési tervet. A fenti megállapítások alapján az intézkedési javaslataink a következők.

A Társaság feladata:

- A szakmai munka a most megismert költségtakarékos folytatása.
- A hulladéklerakó-bővítés menedzselése, úgy, hogy az legkésőbb októberben üzembe helyezhető legyen.
- Az átmeneti időszak átmeneti feladatainak (Polgárdi lerakó használata, a számlázások speciális feladatainak megszervezése, stb.) megoldása.
- A Társaság a 2015-ös áremelésekre megfelelő dokumentációt kell, hogy előkészítsen, és azt így kell benyújtani a miniszteriális árhatósághoz. A veszteség elkerüléséhez legalább 15%-os lakossági díjemelésre lenne szükség.
- A Társaságnak figyelnie kell a támogatási pályázatokra (ez lehet gépjárművek beszerzése, a válogatómű telepítéséhez külső támogatások feltárása).
- A Társaságnak ki kell dolgoznia a válogatómű koncepcióját (hova, milyen kapacitásra, milyen önerővel, stb).

A Társaság e feladatai korlátosak. A pénzhiányt és a veszteséget önerőből elkerülni nem tudja.

Az Önkormányzat intézkedési lehetőségei:

- A veszteség elkerülésében közre kell, hogy működjön, a következők szerint.
- Lobbizási tevékenység a 2014. évi állami működési támogatás biztosítására (lásd a távhő rendszerre kiépített állami forrás).
- A 2015-ös lakossági díjemelés elősegítése. A prognosztizált adatok alapján kb. 15 %-os díjemelésre lenne szükség ahhoz, hogy a pénzvesztés megszűnjön, azt követően elég lehet a modellünkben felvett

5 %-os díjemelés. A 2015-ös díjemeléshez alapot szolgáltathat, hogy a helyi díjak az országos átlag alattiak (pl. a helyi tarifa az esztergomi tarifának kb. a fele, de az átlagtól 13%-kal elmarad, így a fent megnevezett 15 %-os díjemelés nem irreális elgondolás). Ebben a többi önkormányzati igénybevevőtől kiemelt támogatás nem várható.

- Az önkormányzattól megkapott feladatokban 2014-ben legalább 5%-os díjemelés befogadása, a 2013-as jövedelmezőségi szint mellett.
- A mintegy 150 M Ft vállalati hitelhez készfizető kezesség biztosítása, ehhez a miniszteriális jóváhagyás beszerzése.
- A hulladéklerakó bővítéséhez kötődő közbeszerzési pályázat feszes menedzselése, úgy, hogy az adminisztráció miatt ne következhesen be késedelem.
- A hulladék lerakási díjat mérséklő válogatómű telepítésének támogatása, ehhez azonban a Társaság koncepciót kell, hogy kidolgozzon.
- Az Igazgatóság kiemelt feladata, hogy a Társaság tartsa fenn a mai költségtakarékos működést, kövesse a hulladéklerakó bővítésének állását, jelezze a tervhatáridők tartását, esetleges késedelmét.
- A Társulás kezelése keretében Tata és más kulcsszerepet betöltő községek véleményének a felmérése, a Társulás Alapszabályának módosítása, a szavazati jogok módosítása.

Az önkormányzat nem hagyhatja magára a Társaságot, a kockázatok elkerülése miatt sem. Az önkormányzat kockázata elsősorban nem a lerakó bővítés céljából felvett hitel visszafizetése, hanem a Társaság objektív veszteségessége, és az abból származó pénzhiány kezelése. Ehhez az első lépést megtette, a Társaság működését átvilágította, meggyőződött a költségtakarékos működésről. A lényeges feladatok azonban ezt követően keletkeznek.

11. Összefoglaló

Oroszlány Önkormányzata megbízásából átvilágítottuk az Oroszlányi Környezetgazdálkodási Nonprofit Zrt. gazdálkodását. Feltártuk, hogy a Társaság ésszerűen, költségtakarékosan működik. A költségek indokoltak, csak néhány olyan kisebb költségelemet állapítottunk meg, ahol kevesebb költséggel is el lehetne látni a szolgáltatást, de ezek hatása legfeljebb évi 5 MFt lehetne. A létszám feszes, többletjuttatások nincsenek, a munkavállalói bérek vállalhatók. A Társaság szervezett gazdálkodást folytat.

A jogi környezet változásának két hatását azonban a Társaság a működésében lekövetni nem képes. A lakossági szolgáltatási díjak csökkentésére a nyereséges működés részben adott tartalékot, de az elmaradt díj nagyságrendjéhez (kb. 70 MFt) csak további költségcsökkentéssel, indokolt szakmai kiadások visszaszorításával tudott alkalmazkodni. Visszafogta a beruházási beszerzéseit, a pénztartalékait kímélte. A lerakási járulék kigazdálkodására nem képes, különösen annak dinamikus emelkedése miatt. A Társaság így jelenleg csak veszteséget tud tervezni, már 2013-ban is.

Az Oroszlányi hulladéklerakó szabad kapacitásainak kimerülése miatt a hulladéklerakó bővítéséig rendkívüli költségei merülnek fel, amely a 2014-es évet tovább terheli. Rendkívüli költségfegyelem mellett is a 2014-es év veszteségét közel 100 MFt-ban becsültük. Ennek elkerülésére legalább 15 %-os díjemelésre lenne 2015-től szükség, és a további években is csak akkor lehet a veszteség elkerülését biztosítani, ha 2016-tól ismételten lehetősége lesz legalább 5%-os lakossági díjemelésre. A veszteség elkerüléséhez arra is szükség van, hogy minden további tevékenységre el lehessen érni 5%-os díjemelést, beleértve az önkormányzat által megrendelt park- és közterület-fenntartást, útfenntartást. Ha ezt nem lehet tartani, a veszteségek tovább fognak nőni.

Az elmaradt járműbeszerzéseket 2014-ben legalább részben pótolni kell, ehhez a lízingkonstrukció adott. A hulladéklerakó bővítésének kb. 200 MFt forrását csak hiteltől lehet biztosítani. A mai lerakó rekultivációjára félretett 134 MFt-ból kb. 60 MFt-ot a beruházáshoz át lehet csoportosítani, de kb. 150 MFt hitel felvétele nem elkerülhető. Az MFB hitelnyújtása előkészített, de önkormányzati

kezeségvállalással. Ehhez be kell szerezni a kormány támogatását. A kiadások és a költségek közé beépítettük ezt a finanszírozási modellt.

Az önkormányzat a szilárdhulladék-gazdálkodás felelősségét átadta az általa is megalapított társulásnak. A társulás célja, az uniós fejlesztési források megszerzése, meghiúsult. A tag önkormányzatok a társulási megállapodásban foglalt kiválási lehetőséget megkapták, de kiválni csak december 31-ével lehet, feltéve, hogy ezt az önkormányzat képviselő testületének minősített döntésével, legkésőbb hat hónappal a kiválást megelőzően lehet. A Társulás felmondta a közszolgáltatási szerződést, majd új közbeszerzési eljárást indított és a mai szolgáltatási modellt az új eljárás keretében fenntartotta. A hatályos közbeszerzési szolgáltatás szerződési lejáratára 10 év. A Társulás fenntartása összetett probléma, a mai hulladékgazdálkodás rendszere csak akkor lehetne fenntartható, ha a szolgáltatást igénybe vevő önkormányzatok új társulást alapítanának, az egyedi kilépés a mai rendszer miatt nem javasolható.

Az intézkedési terv Megbízó számára több feladatot ró, mint a Társaságra. A szakmai támogatás a Társaságtól feltételezhető, de lényeges lobbizási tevékenység vár az önkormányzatra.

Hetzmann Béla
NC Consulting Kft.